LAISVĖS KOVOS METAI

DARBININKAS

LIII NR. 54 | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. | TREČIADIENIS - WEDNESDAY, RUGPIŪTIS - AUG. 14, 1968 | 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 | 10 CENTŲ

Ar Maskva numato daugiau asmeninių laisvių viduje?

Ne — atsako kompartija, — nes idėjinė kova tarp komunizmo ir kapitalizmo įėjo į lemiamą tarpsnį ... ir "imperialistinė buržuazija" esanti desperacijoje

Sovietų kom. partijos centro komitetas rugpiūčio 10, Lenino gimimo dieną, įpareigojo partijos narius sustiprinti ideologinę indoktrinaciją tarp gyventojų, ypačiai jaunimo. Filmų gamintojai, rašytojai, artistai, televizija, laikraščiai bei magazinai turi sustiprinti informaciją apie Lenino idėjas, aktualias dabarties sovietų bendruomenei ...

"Politinė veikla turi būti nukreipta, kad sovietiniam žmoneм indoktrinuotų Lenino mintis ir pasiaukojimą komunizmui, neatlaidumą kapitalizmui ir buržuazinei ideologijai ...; kad plėstų mūsų tėvynės patriotizmą ir internacionalizmą, stiprintų ekonomines bei apsaugos jėgas".

Esą idėjinė kova tarp komunizmo ir kapitalizmo įėjo į lemiamą tarpsnį: "imperialistinė buržuazija", komunizmo spaudžiama, vis labiau krenta į desperaciją ir griebiasi dėl to "fašistinės diktatūros metodų".

Esą "imperialistinė buržuazija deda viltis į nacionalistus, revizionistus ir kairiojo sparno elementą, kad nublukintų klasinę sąmonę, susilpnintų ideologinę bei politinę socialistinių kraštų vienybę bei suskaldytų darbo liaudį".

Spiro T. Agnew

Rinkimai ir Vietnamas

Demokratų kandidatai Mc Carthy ir McGovern populiarumo ieško labiausiai Vietnamo taika. Abu pasisako už visišką bombardavimo sustabdymą. H. Humphrey taip toli negali eiti. O tuo tarpu karinė vadovybė įspėjo, kad didesnis bombardavimo siaurinimas jau virs grėsme Amerikos bazėm prie demilitarizuotos zonos. Pagal dabartinius apskaitymus šiaurės Vietnamo infiltruotų vyrų sunaikinima 10-15 proc., o bombardavimas sustabdo ar sunaikina pakeliui pristatomos karo medžiagos du trečdalius.

— **Konservatorių** magazinas "Nanional Review" leis dvisavaitinį laikraštį "Combat", kuriame kels "komunistų intrygas" Amerikos gyvenime. Vienas iš trijų redaktorių yra Eugene Lyons.

— **Long Island — New Yorko** susisiekimas pasunkėjo. Nuo rugpiūčio 13 sustabdyti 21 traukinys iš bendro skaičiaus 63 per dieną.

Partija pabrėžė, kad negali būti nei neutralumo nei kompromisų kovoje prieš buržuazinę ideologiją.

Laisvę, apie kurią pakalbama vakaruose, partija kitaip supranta: 'laisvė neatsiejama nuo piliečio atsakingumo bendruomenei', Partija reikalauja, kad kiekvienas pilietis gintų socializmo laimėjimus prieš "imperializmo intrygas".

Partijos atsišaukimas yra atsakymas į viltis, kad po Čekoslovakijos įvykių sustiprės liberalizmas asmenim ir gal tautom pačioje Sovietų Sąjungoje. Tą atsakymą N. Y. Times vedamajame pavadino "neostalinizmo atmosferos spaudimu Sovietų intelektualiniame gyvenime".

Čekoslovakija — virto centru

Čekoslovakijoje siuva komunistiniai politikai. Rugpiūčio 3 buvo Bratislavo konferencija, kurioje dalyvavo ir rytų Vokietijos Ulbrichtas. Dabar rugpiūčio 12 jis vėl atvyko į Karlsbadą. Spėjama, jam labiausiai rūpėjo, kad Čekoslovakija santykiuose su vakarų Vokietija reikalautų iš jos pripažinti rytų Vokietiją. Antra vertus, pats Ulbrichtas, Maskvos paremtas, keičia taktiką su vakarų Vokietija — anksčiau venges "Dialogo", dabar pasisako už pasitarimus su vakarų Vokietija "ministerių plotmėje", t.y. **už dalinius susitarimus, kad pripažinimas de facto ateitų palaipsniui.** To Maskva labiausiai tikisi iš vakarų Vokietijos soc. demokratų, kurie yra pasisakę už rytų Vokietijos pripažinimą.

Ulbrichtas Čekoslovakijoje nemėgstamas. Jis laikomas didžiausiu Čekoslovakijos liberalizacijos priešu. Kai Karslbade atvyko Dubčeko delegacija, minia kėlė ovacijas. Kai atvyko Ulbrichtas — tyla.

Tuo pat metu Čekoslovakiją lankė jos draugai: po dviejų dienų vizito rugpiūčio 12 išvyko Jugoslavijos Tito. Rugpiūčio 15 lankosi Rumunijos prezidentas Ceausescu, kuris numato net ir draugiškumo sutartį su Čekoslovakija.

KUO ATSIPIRKO Dubčekas?

Vakaruose stebimasi, kaip Čekoslovakija **išvengė** Sovietų karinės okupacijos. Dabar aiškėja po truputį, kuo Čekoslovakijos partijos vadas Dubčekas atsipirko. Pagal N.Y. Post Dubčekas pažadėjo aštuonias nuolaidas, apie kurias painformuoti tik partijos vadovybės žmonės, bet kurios neskelbiamos visuomenei. Sumini porą —**griežtai susiaurinti kultūrinius ir prekybinius ryšius su vakarų Vokietija; suvaržyti spaudą, kad ji terodytų draugiškumą Sovietam ir nekritikuotų Varšuvos pakto politikos.** Tų nuolaidų pirmoji auka esąs vidaus reikalų ministeris Josef Pavel, kuris atsisakė uždrausti "Literarni Listy", kritikavusiam susitarimą Bratislavoje ir Cierna. Ministeris rėmėsi, kad nesą įstatymo drausti. Dabar jis turės būti nukeltas į kitas pareigas.

— **Sen. McCarthy** rinkiminė propaganda atsieisianti 4 mil.

RINKIMŲ KOVOJE: respublikonai ...

Po respublikonų konvencijos dar nenutilo balsai dėl Nixono pasirinkto kandidato į vicepreziden tus — Marylando gubernatoriaus Spiro T. Agnew, graiko imigranto sūnaus, buvusio demokrato, buvusio Rockefellerio šalininko, pasižyminčio griežtu tvarkos saugojimu. Respublikonai "liberalai" vertina, kad kandidatą į viceprezidentus buvo nulėmę pietiečiai. Esą Nixonas, kad gautų pietiečių paramą sau, buvo pažadėjęs pietiečių vadam neimti viceprezidento tokio, kuris ne visiem būtų priimtinas. Pietiečiam nebuvo priimtinas nei Rockefelleris, nei Lindsay, nei Hatfield ar Percy. Tada iškilęs vidurio kandidatas. Nors Lindsay jo kandidatūrą parėmė, bet rytiečiai "liberalai" jautėsi nusivylę ir buvo pasiūlę rinkimuose gub. Romney, kuris surinko betgi tik 178 balsus. Laikoma, kad respublikonų vienybė konvencijoje išlaikyta. Bet Nixonui dabar didelis rūpestis, kaip laimėti palankumą didžiuose miestuose, tarp negrų, kaip atskelti dalį balsuotojų iš demokratų, o be to respublikonas negali būti išrinktas.

ŠAUKĖ, kai tylėjo, šaukia, kai prabilo:

Dėl enciklikos, kuria popiežius pasisakė prieš gimimų kontrolę, ginčai tebeina Amerikoje. Arkiv. Darden vyskupų konferencijos vardu paskelbė pritarimą enciklikai. Fordhamo universiteto 53 jėzuitai pasirašė pritarimą ir atsiribojo nuo tų jėzuitų, kurie nepritarė. The Tablet paskelbė ir 87 "teologų" nepritarimą. Vysk. Fulton J. Sheen apie enciklikos kritikus atsiliepė: pirma šaukė, kodėl popiežius nepasisako, dabar šaukia, kodėl pasisakė — ne taip, kaip jie nori.

Prahai — ne, Maskvai — taip

Sovietai padidino importą iš vakarų Vokietijos ir derasi dėl naujos prekybos sutarties . Įspūdis, kad Sovietai patys nori artimesnių ryšių su vakarų Vokietija — tam paskatino ir rytų Vokietiją, bet tokius ryšius draudžia turėti su vakarų Vokietija Čekoslovakijai.

Demokratai

Konvencija prasidės Chicagoje rugpiūčio 26. Vienybę surasti tarp demokratų sunkiau. Iš trijų kandidatų (Humphrey, Mc Carthy, paskutiniu metu dar McGovern) pagal Gallupą Humphrey pirmauja prieš McCarthy 53:39. Jo pasisekimas kovoje prieš Nixoną priklausys nuo pasirinkto kandidato į viceprezidentus, kuris galėtų sujungti demokratus. T. Kennedy nuo to atsisakė. Spėjama, galįs būti pakviestas McCarthy.

Altas ir demokratų platforma

Amerikos lietuvių demokratų veikėjas P. Dargis išrūpino, kad demokratų konvencijos platformos komitetas priimtų Alto delegaciją ir išklausytų jos pageidavimus. Juos pateiks komitetui Alto pirmininkas E. Bartkus ir vicep. P. Grigaitis rugpiūčio 23.

KĄ LAIMĖJO Ulbrichtas?

Po septynių valandų pokalbio su Čekoslovakijos partijos vadu Dubčeku rugpiūčio 12 Vokietijos partinis vadas Ulbrichtas pasiliko nelaimingas —jis buvo ir liko įsitikinęs, kad Čekoslovakijos reformos gresia rytų Vokietijai ir kitom komunistinėm valstybėm.

MIRĖ ANTANAS PELDŽIUS

Antanas Peldžius, buvęs ilgus metus Darbininko spaustuvės vedėjas ir laikraščio administratorius, sulaukęs 74 metų amžiaus, rugpiūčio 13 mirė nuo širdies smūgio Brockton, Mass. Iš šv. Kazimiero bažnyčios laidojamas rugpiūčio 16 Kalvarijos kapinėse. Nuliūdime paliko žmoną Petronėlę, sūnų, dvi dukras su šeimomis ir kitus gimines.

— **Cierna konferencijoje** rugpiūčio 3 Dubčekas dokumentaliai rodė, kad Sovietų kaltinimas apie amerikinius ginklus, rastus Čekoslovakijoje, turįs būti nukreiptas į rytų Vokietiją — iš ten buvo suorganizuota ta provokacija. O maišai, kuriuose buvo ginklai, esą tos pat medžiagos, kuri gaunama Maskvoje.

— **George McGovern,** S. Dakotos sen., pasiskelbė kandidatu į prezidentus. Jis tęsias sen. R. Kennedy linija.

— **Berlyno sienai** rugpiūčio 13 sueis 7 metai. Pernai sieną perbėgant nušauti 47, suimti 2,507.

VĖL PRAŠNEKO DU BUVĘ KALĖJIME

Svetlana — kodėl sudegino sovietinį pasą. Kardinolas Slipyj su ukrainietiškom pamaldom

Svetlana Alluyeva

SVETLANOS įspėjantis nepasitikėjimas

Svetlana Alliluyeva, Stalino duktė, pabėgusi iš Sovietų 1967, paskelbdino laišką, rašytą draugei į Paryžių. Iš ten jis pakartotas N.Y. Times rugpiūčio 9. Laiške Svetlana atsiliepia į prancūzų laikraščio L'Aurore paleistas žinias, gautas tariamai iš atsilankiusio Princeton, N.J., kad Svetlana jaučiantis vieniša, negalinti įeiti į Amerikos gyvenimą, pergyvenanti nostalgiją. Sudaromas įspūdis, kad ji norinti grįžti.

Svetlana atsako: "Aš pati galvoju apie Rusiją kaip apie nepaliaujamą kentėjimų ir prievartos kraštą. Kai dabar savo sapnuose aš matau Maskvos gatves, aš atsibundu su išgąsčiu. Lyg būtum sapnavęs kalėjimą, iš kurio esi ištrūkęs ... Ir aš niekad negrįšiu į šį kalėjimą. Mano linkėjimai visiem, kuriuos aš myliu ir prisimenu, kad vieną dieną jiem pasisektų ištrūkti".

Kard. Josyf Slipyj

Sovietų Sąjungos pasą ji sudeginusi; ji prašysianti JV pilietybės, nors esanti kosmopolitė ir galėtų gyventi bet kur rytuose ar vakaruose. Nenorinti betgi vykti į Prancūziją, nes jos netraukia kraštai, kur tiek esą komunistų įtakos.

Po Maskvos, kur per 40 metų ji jautėsi kalėjime, dabar ji jaučiantis laisva.

Taip kalba Svetlana. Taip jaučiasi ne vienas Sovietuose. Ir tai prasiveržia viename kitame jų pareiškime, pakliuvusiame į vakarus, o kartais net sovietinėje spaudoje laiškų skyriuje. Amerikoje šių balsų reikšmė pervertinama, skelbiant viltis, jog režimas atsilieps į juos didesniais asmeninės laisvės ženklais.

Liberalizacijos viltis iš naujo apdaužė partijos centro komiteto pareiškimas, kuriuo suveržti Sovietų Sąjungoje visi, tikėję laisvių po įvykių Čekoslovakijoje.

Svetlanos laiškas negali būti malonus tiem, kurie šiuo metu nenori kalbėti apie laisves Sovietų pavergtam žmogui.

SLIPYJ užkrečiantis pavyzdys:

Šv. Patriko katedroje rugpiūčio 10 buvo iškilmingos pamaldos, kurias laikė ukrainietis kardinolas Josyf Slipyj, atvykęs iš Romos. Slipyj atkentėjo Sovietuose kalėjimuose ir koncentracijoje 17 metų, pradedant nuo 1945. Jis yra simbolinis ir faktinis bažnytinis vadas ukrainiečių katalikų, kurių užsieniuose esą apie 6 mil.

Kardinolas Slipyj pamaldas laikė pagal rytų apeigas bažnytine slavų kalba. Giedojo ukrainiečių 200 asmenų choras. Dalyvavo trys ukrainiečių katalikų vyskupai — iš Philadelphijos, Stamfordo, Conn., Chicagos. New Yorko arkivyskupas Terence J. Cooke pamoksle pagerbė svečią kaip kankinį.

Ukrainiečių savarankiškumas bažnytiniame gyvenime tiesioginėje Vatikano globoje virsta pavyzdžiu ir lietuviam, tarp kurių kai kada imama praktikuoti kitokia dvasia — per iškilmingas lietuviškas progas į pamaldas įvesdinėti anglų kalbą. Iš dalies ukrainiečių pavyzdys yra paveikęs lietuvių jaunimą imtis iniciatyvos, kad lietuviai išeivijoje turėtų taip pat savus lietuvius vyskupus, kurie globotų lietuviškas parapijas.

Jų noras motyvuojamas argumentais, kurie išeina plačiau už tautinių interesų. Tautiniai bažnytiniai branduoliai bus atspara ne tik tautybei išlaikyti. Jie bus didelė atspara ir pačiai Amerikai, Kanadai, lotynų Amerikos kuriam kraštui, jei būtų kada grėsmingos dienos, reikalaujančios gyvenamam kraštui pasiaukojimo. Jie bus atspara didesnė nei tie, kurie lengvai sutirpsta daugumos malūne ir virsta nebe žvirgždu, bet smiltim.

LYG PRIEŠ PORĄ TŪKSTANČIŲ METŲ

Evangelijoje, kuri aprašo Kristaus gyvenimą ir veiklą, randam epizodų apie piktos dvasios išvarymą. N. Y. Times korespondentas iš Egipto pasakoja panašius vaizdus vykstant dabar Kaire.

Jau 3 mėnesiai šv. Marijos bažnyčia virto piligrimų, krikščionių ir mahometonų, lankoma vieta. Suplaukia minios— labiausiai ieškančių sveikatos. Daugelis egiptiečių ir ne sykį esą matę Dievo Motiną viršum bažnyčios — kartais tik šviesą, kartais figūrą su alyvų šakele.

Korespondentas pasakoja, kaip vieną vakarą žvakių šviesoje bažnyčios šventoriuje buvo paguldytas su neštuvais epileptikas. Esą koptų kunigas su sidabriniu kryžium pasilenkė prie ligonio ir arabiškai klausė: "Kuo tu vardu? Sakyk, kitaip aš tave sudeginsiu". Jis kreipėsi ne į ligonį, bet į kažką kitą. Korespondentas ir minia suprato, kad kreipiasi į piktąją dvasią. Kai kunigas pridėjo kryžių prie ligonio lūpų, "Ne, ne, tu mane kankini!" — buvo atsakymas. "Kas tu esi? Ar esi iš vandens ar iš žemės?" šaukė kunigas pagal rytietišką paprotį. "Sergijus, Sergijus" buvo silpnas atsakymas. "Kaip seniai čia esi?" kietai klausinėjo toliau. "Dvidešimt metų. Aš dabar išeisiu". "Duok man ženklą, pro kur tu išeisi?" įsakinėjo kunigas. "Pro koją, pro kairiąją". Po kiek laiko ligonio koja pakilo į orą, sudrebėjo ir paskui bejėgiškai nukrito atgal. "Dabar ramybė su tavimi", triumfuojančiai tarė kunigas. Žvakių šviesoje minioje ėmė reikšti džiaugsmą rytietiniu būdu.

PLB III seimo rengimo komitetas. Sėdi — M. Kregždienė, V. Jonuškaitė-Leskaitienė, prel. J. Balkūnas, J. Bachunas, J. Šlepetys, A. Vakselis; stovi — A. Sperauskas, Vyt. Radzivanas, Z. Dičpinigaitis, V. Padvarietis, J. Rūtenis, R. Reventas, J. Vilpišauskas, I. Gasiliūnas. Nuotr. R. Kisieliaus

DIDYSIS PLB III-jo SEIMO KONCERTAS — LINCOLN CENTER RUGSĖJO 1, SEKMADIENĮ.

Bilietai filharmonijos kasoje rugsėjo 1 parduodami iki 6 v.v. Plačiau žiūr. skelbimą 8 psl.

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina $7.00 — Subscription per year $7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Lietuvių muzikos festivalis New Yorko filharmonijoje

Simfoninis orkestras, solistai, Čiurlionio ansamblis atliks naujus lietuvių kompozitorių kūrinius

Prie New Yorko įžymybių priklauso didžiulis Lincoln Centras, kur stovi penki gražūs pastatai: filharmonijos rūmai, opera, muzikinės dramos teatras, dramos teatras ir muzikos mokykla.

Plakatai apie lietuvių festivalį

Kam teko keliauti pro filharmonijos rūmus, tas pastebėjo plakatus, kurie skelbia lietuvių muzikos festivalį rugsėjo 1 d. 8 v.v. Platinama ir kita informacinė literatūra anglų kalba.

Filharmonijos rūmuose vyksta pirmaeiliai koncertai. Jei lietuviai čia atėjo su savo muzika, tai — didelis įvykis.

Koncertas rengiamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės III seimo metu. Tai viena iš kultūrinių seimo programų. Didelė buvo drąsa ir didelė rizika eiti į tokią didelę salę, į sceną sukviesti New Yorko simfoninį orkestrą. Bet reikia drąsos, kad galėtum šiam muzikos miestui parodyti savus muzikos turtus.

Didžiųjų muzikos salių koncertai taip nesibaigia. Jie palieka gilius pėdsakus ateičiai. Jie sudaro pažiūras apie mus. Iš tokių salių muzika atsišaukia ir Lietuvoje. Galime suprasti, kokį įspūdį tai daro ten esantiems žmonėms.

★

Tokių minčių pagautas, nukeliavau pas koncerto rengėją — solistę Vincę Jonuškaitę-Leskaitienę. Ji įsijungė į seimui rengti komiteto darbus ir vadovauja muzikos sekcijai. Šalia jos dar toje pačioje sekcijoje dirba: V. Kerbelis, N. Ulėnienė, Marija Žukauskienė, V. Jurgėla.

Vincė Jonuškaitė gyvena Jamaicoje. Kambariai paversti lyg kokiu etnografiniu muziejumi. Pilna senų audinių, pilna senų nuotraukų iš Lietuvos operos, teatro, kelionių po svetimus kraštus. Pianinas apkrautas nuotraukomis. Tai įvairūs dainininkai, kompozitoriai, dirigentai, su kuriais solistė susitiko, dainuodama operoje. Pačioje pirmoje vietoje stovi Kipras Petrauskas.

Prie tos gausybės muzikos pridėjom ir šio didžiojo koncerto reikalus. Šeimininkė mielai papasakojo, kaip suorganizuotas koncertas, kokie kūriniai įtraukti į programą. Prisiminė ir tai, kad kartas nuo karto paskambina susidomėję koncertu. Vienas kitas iš jų yra lietuviškos kilmės, tėvas ar motina, ar seneliai lietuviai. Bet pasitaiko ir tokių, kurie šiaip sau domisi įvairių tautų muzika. Atsilankys ir į šį lietuvių muzikos festivalį.

Pirma dalis su simfoniniu orkestru

Pirmai koncerto daliai pakviestas New Yorko simfonijos orkestras. Jį pristatyti nereikia, nes jis dažnai groja šitose filharmonijos salėse.

Dirigentu pakviestas **Vytautas Marijošius.** Ir jis gerai žinomas, New Yorke jau dirigavęs bent keletą kartų.

Koncerto solistai: Dana Stankaitytė, Stasys Baras, Jonas Vaznelis. Visi iš Chicagos.

Specialūs kūriniai

Įvertindami šį lietuvių seimą ir koncertą filharmonijos salėje, rengimo komisijos nariai pasirūpino, kad lietuviai kompozitoriai parašytų specialius kūrinius. Tokius kūrinius parašė Julius Gaidelis ir Jeronimas Kačinskas, abu iš Bostono.

Julius Gaidelis sukūrė simfoninį veikalą, pavadindamas jį dramatine overtiura. Šiuo veikalu ir pradedamas koncertas.

Jeronimas Kačinskas parašė dainų triptiką. Panaudojo tris skirtingų poetų tekstus ir juos sujungė. Pirma daina yra K. Grigaitytės — Paslaptis, antra L. Andriekaus — Nerimas, trečia K. Bradūno — Aušra.

Visą veikalą atlieka solistė Dana Stankaitytė, palydėta simfoninio orkestro.

Pirmą kartą atliekami kūriniai

Programa papildyta anksčiau sukurtais, bet iki šiol neatliktais kūriniais. Girdėsime prologą iš operos "Dana", žodžiai St. Santvaro, muzika J. Gaidelio. Dainuoja Jonas Vaznelis. Toliau — K. V. Banaičio Barcarolle iš operos "Jūratė ir Kąstytis", žodžiai Balio Sruogos. Pirmą kartą išpildoma ir V. Jakubėno — Mano deimantai, žodžiai J. Tysliavos. Šias dainas atlieka solistas Stasys Baras, palydimas simfoninio orkestro.

Čiurlionio ansamblio programa

Antroji koncerto dalis skirta Čiurlionio ansambliui, kuriam vadovauja Alfonsas Mikulskis. Jis specialiai parengė platų lietuvių dainų repertuarą. Ties folkloru susitelkta todėl, kad dabar visur mėgstamos liaudies dainos turi savo charakterį ir savo grožį.

Ansamblis pasitelkė kanklių orkestrą, kuriam vadovauja Ona Mikulskienė, padidintas ir liaudies instrumentų orkestras. Pasikviesta ir solistų: Roma Mastienė, A. Grigas ir k.

★

Tai didelis, grandiozinis koncertas, kurį atliks apie 200 žmonių. O kiek žmonių bus gražioje ir erdvioje salėje? Tikėkim, filharmonijos aukštas lygis visus patrauks.

Programos leidinyje

Filharmonija pati leidžia savo koncertų programas. Ir šiam koncertui išleidžia programą, kur bus plačiai aprašyta lietuvių muzika, bus supažindinta su lietuvių liaudies dainomis, kanklėmis, lietuvių individualine kūryba.

Kamerinės muzikos koncertas

Rengėjai neužmiršo ir kamerinės muzikos, kurios turime jau nemaža.

Kamerinės muzikos koncertas bus rugpiūčio 30, penktadienio vakarą, Statlerio viešbutyje, drauge su literatūros vakaru.

Koncerte bus atlikti šie kūriniai: M. K. Čiurlionio —Preliudas, V. Jakubėno — Meliodija, J. Gruodžio — Valsas, A. Račiūno — Nesileiski, saulele, B. Budriūno — Rauda, J. Gaidelio — Trio, K. Banaičio—Lietuvos idilės.

Atlieka: Izidorius Vasyliūnas — smuikas, David Mott —klarnetas, Vytautas Rastonis —fagotas, Vytenis M. Vasyliūnas—fortepionas. (p.j.)

Lincoln Center Filharmonijos salėje įvyks didysis PLB III-jo Seimo koncertas, kurio programą atliks simfoninis orkestras, diriguojamas V. Marijošiaus, Čiurlionio ansamblis, diriguojamas A. Mikulskio.

Lietuvos vyčiam suvažiuojant

Prasmingas šūkis

Lietuvos Vyčiai, antros, trečios ir net ketvirtos kartos lietuviai amerikiečiai, savo 55-tam seimui — suvažiavimui pasirinko tikrai vytišką ir giliai prasmingą šūkį: **Vyčių stiprybė — Lietuvos viltis.**

Suvažiavimas vyksta Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukakties metais, Amerikos laisvės centre, broliškame Philadelphijos mieste rugpiūčio 22-25. Vyčiai rimtai planavo, kad suvažiavimas pasižymėtų lietuvišku patriotizmu. Kaip jiem tai pasiseks, priklausys ne vien nuo jų pačių. Visi lietuviai turėtų nuoširdžiai jiem padėti, juos remti.

Vyčių stiprybė

Vyčiai suvažiuoja savo vytišką gyvenimą sunešti į vieną vietą, savo veiklą apžvelgti, ateities darbam pasiryžti. Didžiausias vyčių rūpestis turėtų būti vidinė stiprybė. Kas ją vyčiuose sudaro? Kas ją turi išryškinti? Kas ir kaip turi ją įdiegti?

Ar suvažiavę vyčiai tai nagrinės? Kokių būdų jie imsis to siekti ir pasiekti, kiek žmogiškai galima, priklausys nuo jų vadovų — dvasininkų, valdybų ir kiekvieno gero vyčio. Tai turėtų būti ryškinama vyčių seimuose, sueigose, specialiuose pokalbiuose ir t.t.

Idealistinė ir lietuviška kryptis yra pati svarbiausia vyčių stiprybės jėga. Vyčiai praeityje pasižymėjo ne materialinių gėrybių rinkimu, ne kitais dalykais, kurie gyvenimiški ir reikalingi, bet idealistine veikla. Todėl vyčius žinome kaip pirmuosius lietuvių teatrų kūrėjus, chorų, lietuviškų dainų ir papročių palaikytojus. Jie buvo geri patriotai, uolūs parapiečiai, lietuviškumo ir Lietuvos laisvės gynėjai. Tai buvo ir turėtų būti vyčių stiprybė.

Jaunų vadų ugdymas nebuvo užtenkamai stiprus. Maža jaunų kunigų, kurie vyčiam dvasiškai ir tautiškai vadovautų. Nepateisinama, kad daugumoje lietuvių vietovių nėra vyčių. Tragiškiausia, kad dėl vadovų stokos maža yra organizuotų jaunučių, o kai kur jie ramiai, be sąžinės graužimo "mirė". Daug kur vyčių idealizmas nublanko.

Dirbti su visais lietuviais būtų vyčių stiprybė. Nepateisinamas vyčių bėgimas nuo bendros lietuviškos veiklos. Nepateisinamas ir kitų grupių atsiribojimas nuo vyčių.

Lietuvos viltis

Numatyta vertinga patriotinė suvažiavimo programa. Malda ir pamaldomis bus paminėta Lietuvos sukaktis. Bus meldžiamasi už žuvusius ir persekiojamus dėl tėvynės.

Pokalbiuose bus pažvelgta, kaip vyčiai gali pagelbėti išlaisvint Lietuvą. Žinom, kiek daug tuo reikalu jie dirba. Tūkstančiais laiškų gina Lietuvą, atžymi kiekvieną gerą veiksmą, rašytą žodį ar papeikia, pataiso kreivą mintį apie ją. Gal bus įžvelgta, ką daugiau reikėtų daryti.

Nedaug žada tie, kurie tik dvasioje yra lietuviai, bet praktiškame gyvenime nuo jų yra toli. Tegul kiekviena vyčių kuopa per metus išmoko lietuvių kalbos dešimt savo narių, tegul bent po vieną jauną lietuvį parengia lietuviškai rašyti ir skaityti lietuvišką knygą, tegul kiekviena kuopa turi lietuviškai dainuojančių ir giedančių bažnytiniuose ir bendruose choruose, — tai bus didžiaprasmė veikla.

Jauniem vyčiam skiriama mokslo stipendija yra viena gražiųjų vilčių, kad vis daugiau ir daugiau atsiras vytiškais idealais apsišarvavusių vyčių, o tie tikrai bus Lietuvos viltis.

Suvažiavime numatyti vieši Lietuvos laisvės gynimo žygiai prie Laisvės varpo, atitinkamos kalbos, žygiavimai gatvėmis, , JAV atstovų priėmimas. Bus iškeliami Lietuvos reikalai spaudoje ir televizijos bei radijo programose.

Visi kviečiami nuoširdžiai remti vyčių seimą, dalyvauti jų parengimuose, jaustis vytiškai rugpiūčio 22-25 dienom.

Vytis kun. St. Raila

Dalyvaukime

Dalyvaukime III Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime!

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50-tieji sukaktuviniai metai eina jau prie pabaigos. Juos pradėjome su kultūros kongresu, baigsime su teatro festivaliu.

Šiuos jubiliejinius metus švenčiame su ryžtu greičiau priartinti Lietuvos vergijos galą.

Laukiame III Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo. Jo dienos jau čia pat. Seimo pasisekimas priklausys nuo mūsų visų. Ką šiemet jau esame padarę, ištesėkime iki galo, kad ir likusieji du dideli įvykiai— seimas ir teatro festivalis — praeitų ko geriausiai.

Seimo rengėjai iš mūsų mažai ko tenori — prašo atvykti į seimą ir dalyvauti visuose jo parengimuose. Kas negalėtų seime dalyvauti, tas tegu prisideda prie jo pasisekimo savo pinigine auka. Seimas turi būti gausus dalyvių skaičiumi, prasmingas savo turiniu, nutarimais. To norime ir to siekiame mes visi. O rengėjai ir programos atlikėjai — jų yra kelios dešimtys — seimo reikalui paskyrė daugybę valandų, dirba be jokio atlyginimo, kad tik seimas būtų įspūdingas. Todėl, miela tautiete ir mielas tautieti, išklausykime kvietimo ir gausiai dalyvaukime seime.

Ką seimas duos moraliai, manau, visi gerai suprantame, ir čia to klausimo aiškinti nė nereikia. O ką seime pamatysime, yra jau paskelbta visuos laikraščiuose.

Kaip JAV LB tarybos prezidiumo pirmininkas nuoširdžiai kviečiu visus į III Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą. Seimas vyks 1968 rugpiūčio 30-31 ir rugsėjo 1-2 New Yorke Statler viešbutyje.

Iki pasimatymo seime.

Juozas Kapočius

A. GIEDRIUS

ŠILIUS

(8)

Po valandėlės aprimsta. Čekis pakelia ją ir padeda įeiti į velėnėlę. Bet čia ir vėl ji pratrūksta raudoti.

Čekis pasodina ją ant kedės ir valandėlę laukia. Po valandėlės aprimus, ji pati prakalba:

— Aš jį palydėjau . . . į kapus . . .

Ir vėl ji verkė. Veltui būtų buvę daugiau ko klausti tą valandą.

— Eime pas mus, Elzbieta, — pasiūlė brolis.

— Ne, ne, — gynėsi ji. — Aš niekur neisiu iš savo . . .iš mudviejų gūžtelės . . .

— Paskui vėl sugrįši. Tu išvargus ir nevalgius iš kelionės. Pasistiprinsi, pasilsėsi . . .

— Aš nieko nenorui, nieko... — dejavo moteris.

Brolis paliko ją ir parėjo namo.

— Elzbieta rauda, pasakė žmonai. — Petrą palaidojo. Daugiau nieko negali išklausti.

— Amžinatilsį, — dievobaimingai tarė Čekienė. — Palaidojo! Išėjo ir nebegrįžo . . . Tai, Elzbietėle, našlele!

Valandėlę pastovėjo susimąsčiusi, paskui užkaitė pieno, paėmė sūrio, sviesto, medaus, duonos, susidėjo viską ir sako vyrui:

— Eiva pas ją. Dabar jau bus išsiverkusi.

Teisybė, Elzbietą rado berymančią po langų. Bet kaip tik pamatė brolienę, ir vėl pradėjo verkti. Brolienė apkabino ją ir ėmė raminti. Jos žodžiai buvo geresni, daugiau paguodos suteikė vargdienei našlei. Tik apie valgį dar vis nenorėjo girdėti.

— Vargšele tu mano nelaiminga, — kalbėjo Čekienė. — Kokia skaudi kelionė! . . .

Elzbieta nuo tų žodžių dar susigraudino, bet tuojau ir pati pradėjo kalbėti:

— Taip, ta kelionė . . . Jis taip norėjo į Vilnių! . . . Pakeliui į aną pusę man vis pasakojo apie tą Vilnių. "Aš negaliu užmiršti tavo dainos, Elzbietėle", kalbėjo jis man ir kartojo dainos žodžius: Kad aš jojau per Vilniaus miestelį . . . Ne žiūrėkit į mane, mergelės: aš bernelis — jaunas kareivėlis . Ir vis pasakojo ir pasakojo man . . . O kai nuvažiavova, jau buvo tamsu. Apsinakvojova viešbutyje. Puiku ten, brolienėle . . . O rytą anksti jau jis nemiegojo, kėlės ir ėjo. Nusivedė mane į tokią gatvę, kur Dievo Motinos paveikslas aukštai kabo. Ten žmonės praeidami suklaupia ir meldžiasi, o žydai ir eretikai nusiima kepures. Ir Petras, kaip tik prisiartino prie tos vietos, tuojau atsiklaupė ant kelių ir puolė prie žemės. Aš matau, kad jis bučiuoja akmenis ir verkia . . . bučiuoja ir verkia . . .

Ir Elzbieta vėl ima raudoti. Čekienė ją glosto ir nieko nesako. Po valandėlės Elzbieta vėl pasakoja:

— Paskui jis mane nusivedė į tokią didelę bažnyčią. "Čia", sako, "Elzbietėle, mūsų kunigaikščiai palaidoti." Ir čia sukalbėjova poterius ir išėjova. Jis vis skubinos, vis skubinos. Kaip tas paukštelis, kaklą ištiesęs, į dausas lėkdamas, — vis tolyn, vis tolyn . . . Dar užėjova į tris bažnyčias, o paskui nusivedė . . .

Čia Elzbieta vėl pravirko.

— Jis mane nusivedė į tokius didelius baltus namus. Ten moterys ir vyrai vaikščiojo baltai apsivilkę. Viena balta, žila moteris pasitiko mudu ir paklausė: "Kuo galėčiau jums padėti?" O jis pasakė: "Aš esu Petras Šilius." Staiga ta moteris sušuko: "O, Dieve! Daktare! . . ." Ir pasilenkus pabučiavo jam į ranką . . .

Elzbieta vėl pradėjo verkti.

— Tuojau suėjo daugiau baltų moterų ir vyrų. Jie visi žiūrėjo į jį, kiti sveikino ir džiaugės . . . Aš tiktai žiūriu . . . aš tiktai žiūriu . . . jisai susverdėjo ir . . .

Dabar Elzbieta pradėjo raudote raudoti. Ir tą vakarą ji daugiau nepasakė nė vieno žodžio. Ir niekada ji daugiau negalėjo pasakyti, kaip tik ligi tos vietos.

★

Praėjo dar daug metų nuo tos vasaros. Elzbieta visai paseno ir vis tebegyveno savo gužtelėje. Ta gūžtelė jau menkai besilaikė, bet moteris prisižiūrėjo ir vis gyveno, lyg kokia pasakų senelė. Daug kartų kvietė ją brolis į savo pastogę, bet ji vis atsisakinėjo:

— Čia mudu abu gyvenova, čia aš viena gyvensiu, kol velėnėlė stovės, kol aš gyva būsiu.

O vaikai dabar iš tolo žiūrėjo į velėnėlę ir spėliojo, kas ten dedasi. Jie žinojo, kad vieną ankstų rytą prapuolė staiga Šilius ir nebepasirodė daugiau. Kodėl? Sako, mirė. O kas matė, kad mirė? . . .

Ne, tasai Šilius tikriausiai buvo pats gyvačių karalius, į žmogų pasivertęs. Ar neatrodė jisai toks keistas? Ir barzda, ir plaukai, ir visa išvaizda. Visai netoks, kaip kiti vyrai. Ir iš kalbos į kitus nepanašus. Iš visko — kaip girioje augęs! Dabar jis vėl atvirto į gyvatę, dėl to niekas jo daugiau ir nemato žmogaus pavidalu. Ir Elzbieta niekur iš ten neina. O kodėl? Juk labai vadino brolis . . .

Gyvačių karalius tikriausiai naktį vėl pasiverčia į žmogų ir ateina pas Elzbietą. Tik ji niekam to nesako. Ką sakys! Visi imtų šnekėti: gyvačių karaliaus pati! . .

Ne, ne. Jau čia ne taip, kaip visi mano. Nė joks Šilius nenumirė, o tik atgal atvirto į gyvatę su karūna. O Elzbieta dabar — gyvačių karaliaus pati. Ar nebuvo taip kitąsyk, kad viena merga, vardu Eglė, ištekėjo už žalčių karaliaus Žilvino! Tik anuodu gyveno po mariomis . . .

O kad čia neva Šilius namelį pasistatė iš velėnų, tai tiktai kad reikėjo jo žmonai. Juk moteris nelįs į olą po kokiu kelmu! . . .

Taip ir dar kitaip samprotavo vaikai ir susirūpinę iš tolo žiūrėjo į pūpsančią trake velėnėlę.

★

Šventomis dienomis užeidavo pas Elzbietą moterų ir vyrų. Žmonės vis dar norėjo paklausti, kaip ten buvo tuose baltuosiuose namuose. Ji papasakodavo, ką buvo girdėjus iš savo Petro kelionėje, paskui apsakydavo, kokios puikios buvusios laidotuvės, kokių gražių ponų ir ponių lydėję jį į kapus, bet apie paskutines jo gyvenimo minutes negalėdavo pasakyti ligi galo. Baigdavo vis šitaip:

— Jį pasitiko tokia graži, balta ponia. "Kuo galėčiau jum padėti?" — "Aš esu Petras Šilius." — "O, Dieve! Daktare! . ."

Ji pasilenkė ir pabučiavo jam į ranką. Paskui susirinko daugiau baltų moterų ir vyrų. Jie sveikino jį ir džiaugės. O aš tiktai žiūriu . . . jisai susverdėjo ir . . .

Toje vietoje Elzbieta pravirkdavo ir nieko daugiau negalėdavo pasakyti. Taip ir baigdavosi visas pasakojimas. Lankytojai paguosdavo ją kaip išmanydami ir išsiskirstydavo.

Kartais vasaros vakarais, sėdėdama prie savo velėnėlės, Elzbieta imdavo dainuoti, bet vis tą pačią dainą. Patylomis, kaip iš po žemių, traukdavo liūdna gaida:

Užaugino mane motinėlė,
užnešiojo ant baltų rankelių.
Užnešiojo ant baltų rankelių,
užliūliavo su aukso žiedeliu.

★

Kad aš jojau per Vilniaus
miestelį —
stovi, žiūri trys būriai mergelių.
Nežiūrėkit į mane, mergelės:
aš bernelis — jaunas kareivėlis . . .

Sulig tais žodžiais ji nutildavo. Gal verkdavo, gal tiktai liūdėdavo, nežinia. Ir, tarytum, viskas aplinkui nutildavo, rodėsi, nė trako drebulės lapelis nejuda.

(Galas)

Rūta Lee pas lietuvius Kennebukport

Vasara šiemet Kennebunkporte graži kaip reta. Daug saulės ir šilumos. Tad visur pilna vasarotojų. Pajūris nugultas. Pilnos suvenyrų krautuvės, meno galerijos, užkandinės. Visi pilni noro viską pamatyti, viską išpirkti, suvalgyti visus vėžius.

★

Tame judėjime visur sutinkame ir lietuvius. Gi pranciškonų vienuolynas pasidarė bene svarbiausia pajūrio atrakcija. Tai parodė religinio meno savaitė (VII.27-VIII.4), kai vienuolyną aplankė labai daug žmonių.

Vienuolyno vasarvietė irgi pilna. Liepos mėnesį stovyklavo berniukai, o nuo rugpiūčio 4 prasidėjo moksleivių ateitininkų stovykla. Vasarotojai surengė porą literatūros vakarų.

Viešnia iš palmių šalies

Didžiausia šios vasaros staigmena buvo kino ir televizijos aktorė **Rūta Lee-Kilmonytė**, kuri atvyko dviem savaitėm vaidinti miestelio vasaros teatre. Palikusi Hollywoodą, amžinai žaliuojančias palmių šalis, norėjo pamatyti vėsius šiaurės vandenis, ištaigią vasarą. Atkeliavusi rado didelius karščius. Daug vargo padėjo repetuodama, vaidindama, nes teatras— daržinės tipo. Tad graži romantika apie vėsias vasaras Maino valstybėje pasibaigė tropiniu karščiu, prakaitu.

Pažintis su lietuviais

Vos įsiritusi automobiliu į miestelį, išgirdo lietuviškai kalbančius. Pro šalį ėjo rašytoja Nelė Mazalaitė su savo vyru Juozu Gabe. Rūta užkalbino juos ir apsidžiaugė, kad čia esama ir daugiau lietuvių.

Sekmadienį, savo giminaičio iš Bostono palydėta, lankėsi pamaldose viennolyno koplyčioje. Jos pasitikti buvo susirinkę visi vasarotojai. Viešnia mielai su visais pasikalbėjo ir pakvietė į vaidinimą.

Rūta Lee kalba lietuviškai gražiai ir spalvingai. Mėgsta prie savo draugų aktorių pademonstruoti, kad ji kalba jiem nesuprantama kalba. Juk tai egzotiška!

Sunkus vaidmuo

Kennebunkport Country Playhouse teatre ji vaidino pagrindinį vaidmenį "The Unsinkable Molly Brown". Veikalas buvo statomas visą savaitę nuo liepos 22-27. Viso buvo 8 spektakliai. Žmonių buvo pilna.

Lietuviai lankė visas dienas. Daugiausia buvo premjeroje. Nunešė raudonų rožių didelę puokštę. Po spektaklio visi susirinko į užkulisus. Tai nustebo visi tokiu Rūtos draugų antplūdžiu. Paskui visi su Rūta buvo restorane prie teatro. Aktorė Rūta Lee papasakojo linksmus nuotykius iš vaidinimo, iš savo karjeros, pasirašė į programas, pažadėjo visus aplankyti vasarvietėje.

Veikalas "The Unsinkable Molly Brown", muzikinė komedija, gerai visiem žinomas. Rūta Lee labai atitiko vyriausiam vaidmeniui Molly Brown. Veikalas nepaprastai didelio tempo — reikia šokti, dainuoti, laipioti stalais. Reikia būti ir nepavargusiai ir linksmai, kai tuo tarpu salėje yra gana karšta. Sunki ir kieta aktoriaus profesija. Ir jei nori šio to pasiekti, reikia dirbti ir dirbti.

Visa grupė iš Kennebunkporto išvažiavo į Allentown, Pa., kur vėl vaidino tą patį veikalą.

Baigus vaidinti, sekmadienį, liepos 28, ji apsilankė svečių vasarvietėje.

Kai didelį torta piaustо

Atvyko 12 val. ir buvo nuvesta į valgomąjį, kur visi sutiko plodami rankom. Tėv. Leonardas Andriekus, pranciškonų provincijolas, pasakė sveikinimo kalbą, kurioje pabrėžė, kad aktorė savo karjerai nieko nėra gavusi iš lietuvių, o vis dėl to pasiliko lietuvė ir su lietuviais mielai bendrauja. Tai pavyzdys dabartiės jaunimui.

Jei įteikta dovana knyga— "Art Collection", į knygą pasirašė visi vasarotojai.

Visi stalai buvo papuošti gėlėmis, o ant stalo, kur valgė viešnia, buvo padėtas didelis keturkampis tortas — "Napoleonas" su įrašu "Sveikiname Rūtą". Tortą iškepė vienuolyno šeimininkė Bronė Chlamauskienė. Viešnia šmaikščiai piaust? ir visiem išdalijo, pridėdama ir savo linksmus juokus.

Pasibaigus pietums, pasirašinėjo autografus ir apžiūrėjo šv. Antano gimnaziją, biblioteką, vienuolyno sodybą, koplyčią, muziejaus kambarius. Viso išbuvo apie 4 valandas. Kitą dieną su trupe jau išvažiavo į Allentown, Pa.

(Kitam numeryje: literatūros vakarai, didieji vienuolyno gėlynai, religinio meno savaitė su savo koncertais gimnazijos salėje, jaunimo stovyklos ir k.) (p.j.)

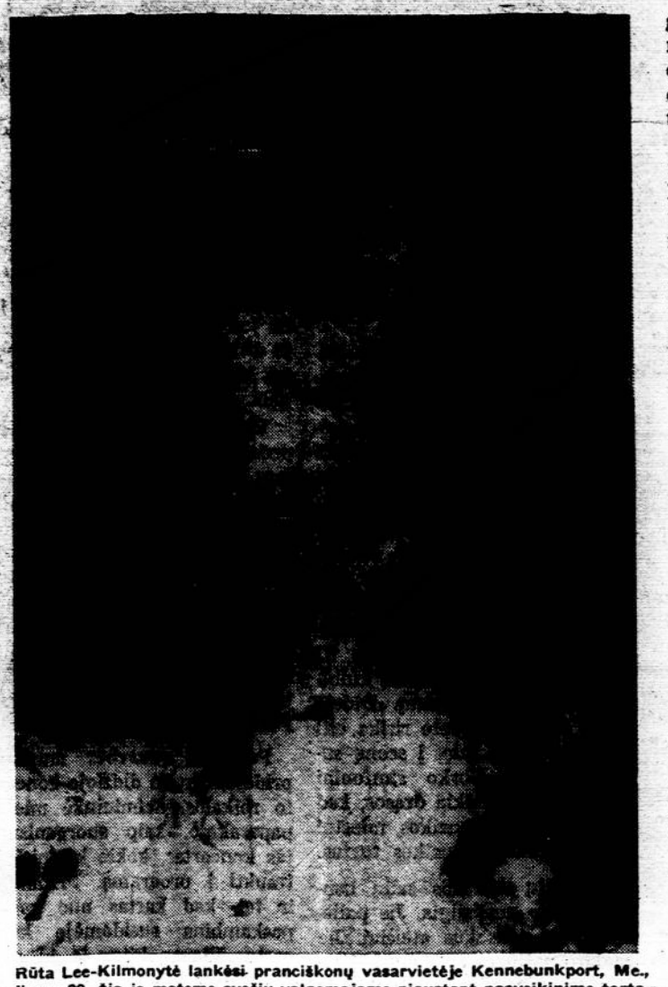

Rūta Lee-Kilmonytė lankėsi pranciškonų vasarvietėje Kennebunkport, Me., liepos 28. Čia ją matome svečių valgomajame piaustant pasveikinimo tortą. Šalia Tėv. Leonardas Andriekus, pranciškonų provincijolas.

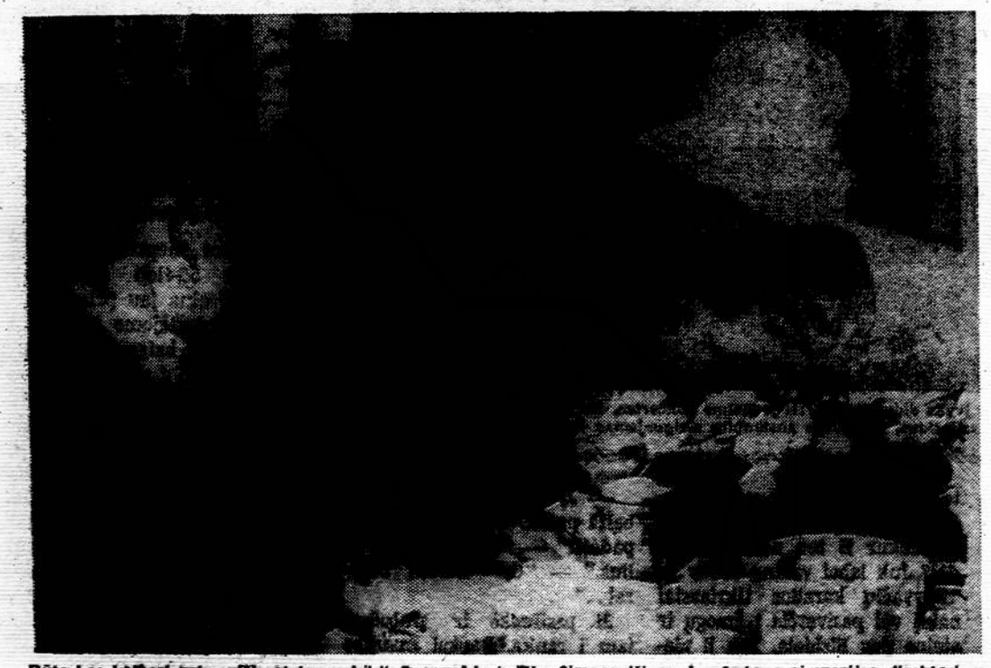

Rūta Lee kalbasi prie vaišių stalo su dail. K. Žoromskiu ir Tėv. Simanavičium, šv. Antano gimnazijos direktoriumi.

Juzės Krištolaitytės-Daugėlienės koncertai Vokietijoje

Kaiserslautern. Buvusi Kauno ir Vilniaus operų solistė Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė, dabar gyvenanti Clevelande, liepos 21 koncertavo Kaiserslauterne, V. Vokietijoje. Pianinu palydėjo ponia Zimnol. Koncertas padalintas į 4 dalis. Pirmoje buvo lietuvių liaudies dainos: Ko vėjai pučia — St. Šimkaus, Patrakv beržas stovėjo— J. Gaubo, Pūtė vėjas — J. Kairiūkščio, Oi, griežle, griežlele — A. Bražinsko, Treji gaidžiai negiedojo — J. Indros ir Oi, nėra niekur — V. Paltanavičiaus. Antrojoje dalyje išpildyta Fr. Schuberto "Žuvelė", W. A. Mozarto "Žibutė" ir "Lopšinė". Toliau ėjo lietuvių kompozitorių kūriniai: A. Kačanaus ko 'Vai, gražu' ir 'Prisiminimai', J. Talatt-Kelpšos "Ne margi sakalėliai" ir "Mano sieloj šiandien šventė" ir Br. Budriūno "Išdykęs rudenėlis". Pabaigoje Cherubino arija iš "Figaro vestuvių" ir Gildos arija iš "Rigoletto". Plojimam nenorint liautis, solistė dar padainavo vieną ariją.

Visose taip skirtingose koncerto dalyse buvo jausti gili balso kultūra ir pasigėrėtinai simpatinga laikysena. Koncertą organizavo Kaiserslauterno lietuvių katalikų parapija, kurios vardu kapelionas kun. Bronius Liubinas pristatė solistę publikai, o parapijos tarybos narys Jurgis Barasas jai padėkojo. Buvo įteiktos kelios puokštės gėlių. Dalyvavo vietos lietuviai, lietuviai iš Saaro krašto bei kitų tolimų vietovių, o taip pat buvo ir svečių vokiečių. Koncertas vyko "Maria Schutz" parapijos jaunimo namuose.

Schweitzingene Juzės Krištolaitytės-Daugėlienės dainų koncertas įvyko liepos 19, 9581 LS lietuvių kuopoje. Pianinu palydėjo Kaethe Buettner. Solistė išpildė maždaug tą pačią programą, kaip ir Kaiserslauterne. Dalyvavo ne tik lietuvių kuopos nariai, bet taip pat buvo svečių amerikiečių, vokiečių ir lietuvių. Dainininkę publikai pristatė ir jai padėkojo trimis kalbomis kuopos vadas kapt. Jonas K. Valiūnas. Abi mininkės buvo apdovanotos gėlėmis, nepagailėta vyriškai galingų katučių.

Solistė Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė Vokietijon atvyko ne koncertuoti, o aplankyti savo sunkiai sergančio brolio Vytauto Kaiserslauterne. Kun. Liubinui kaip kapelionui tenka rūpintis savo parapijos ligoniais. Pasitaiko pagloboti ir iš svetur atvykusius jų gimines. Pačiam pirmajame susitikime paklausė, ar ponia nemalonėtų pakoncertuoti lietuvių publikai. Atsakymas buvo teigiamas, organizavimas greitas. Atlikta ne tik čia suminėti koncertai, bet liepos 12 praturtintas taip pat mokslo metų užbaigimas Vasario 16 gimnazijoje. Turėjusieji laimės grožėtis Juzės Krištolaitytės-Daugėlienės dainomis yra jai labai dėkingi, kad, nepaisydama savo didelio liūdesio, neatsisakė suteikti kitiem džiaugsmo. Solistė V. Vokietijoje išbuvo 12 dienų.

ELI

Trys dienos lietuviškoje Chicagoje

ANTANAS BENDORIUS

Miela ir įdomu pabuvoti tarp lietuvių šioje Michigano paežerėj, kur tiek yra senų draugų, ilgus metus nesutiktų, ir eilė reikšmingų lietuviškų institucijų. Dėl to su malonumu paklusau akademinio skautų sąjūdžio vadijos pirm-ko inž. Eugenijaus Vilko kvietimui ruošiamoj Broniui Kvikliui pagerbti iškilmėj pristatyti visuomenei jo baigtą leisti didelį keturių tomų veikalą Mūsų Lietuva.

Pinigų, ordinų, medalių ir ženklų rinkiniai

Nors jau anksčiau girdėjau Bronių Kviklį esant uolų lituanistinių senienų ir "naujienų" rinkėją, bet nepagalvojau, kad jis galėjo sukaupti tokius didelius rinkinius ir taip rūpestingai juos sutvarkyti. Pirmąjį vakarą turėjau progos pasigėrėti lietuviškų ir lenkiškų monetų rinkiniu, su kurio apimtimi ir kokybe, berods, negali lygintis joks kitas šios rūšies privatus rinkinys. Į didelius specialius albumus sukrauta šimtai monetų nuo Vytauto - Jogailos laikų ligi paskutinės Lietuvos okupacijos. Kiekviena moneta yra švarutėlė, dauguma — taip gerai išsilaikiusios, kad atrodo lyg visai neseniai išriedėjusios iš kalyklos. Kiekviena moneta įdėta į plastikinį apdarėlį, o jos apačioj yra mašinėle surašyta metrika. Dauguma jų sidabrinės. Rinkinyje yra ir visi nepriklausomos Lietuvos popieriniai pinigai, išskyrus tik pačius didžiuosius — 500 ir 1000 litų banknotus, kurių yra tik fotografijos.

Šeštadienio porytį praleidome žiūrinėdami ordinų, medalių ir įvairiausių ženklų rinkinius, kurie taip pat gražiai sutvarkyti, bet nesudėti į albumus, o prisegioti ant mašastu padengtų kietų lapų. Ir ko čia nerasi: pradedant Gedimino ir Vytauto II laipsnio ordinais, Vyčio kryžiumi ir baigiant pasienio policijos ar pavasarininkų ženklais. Net ir gen. Želigovskio armijos, kovojusios su lietuviais ir gudais, yra surinkti specialūs jos pasižymėjusiem kariam medaliai. Nepamirškti ir okupantų vokiečių bei bolševikų ženklai ir medaliai.

Knygos ant knygų, o ant tų knygų knygelės

Sunku rasti Kviklių bute kambarį, kurio pasieniai nuo grindų ligi lubų nebūtų nukrauti knygomis ar žurnalais. Tik virtuvėj jų nemačiau. Matyti, bijomasi, kad kuri bibliografinė "balta varna" neįkristų į sriubos puodą. Tokia knygų gausybė mane pradžiugino, nes lig šiol buvau linkęs manyti, kad tik aš vienas apsikrovęs tokiomis knygomis, kurių dauguma visai "nereikalingos". Šalia naujų, dar šiltų knygų randame ir tikrų retenybių. Štai Juškos Lietuviškų dainų trys tomai, Aušros, Varpo, Tėvynės Sargo, Apšvietos ir kitų senųjų mūsų spaudinių rinkiniai, o šalia jų ramiai ilsisi Karo archyvas, Trimitas ir daugybė kitų žurnalų. Visos retenybės sudėliotos į dėžes, kad nenukentėtų nuo dulkių ir kitų spaudos priešų. Čia rasime ir Lietuvos prezidentų laiškus ir Dariaus - Girėno testamento originalą. Visų ten sukauptų įdomybių sąrašas būtų per ilgas.

Baigiant šias kelias pastabas apie Broniaus Kviklio rinkinius, norisi pakartoti seną posakį: išmintingi žmonės renka ir saugo nuo žuvimo daiktus, reikalingus praeičiai pažinti, o neišmanėliai juos barsto ir tuo pačiu naikina.

Vakaras jaunimo teatre

Gegužės 25, šeštadienį, trečiasis Anatolijaus Kairio - Dariaus Lapinsko Curriculum vitae veikalo spektaklis. Jaunimo centro salė beveik pilna. Uždanga pakyla ir pamatome neįprastai sukurtą scenovaizdį. Ir aktoriai neįprastai atrodo ir "nenormaliai" vaidina. Šiuo neįprastumu, atseit, moderniu pastatymu, žiūrovai iš pirmos akimirkos pagaunami ir per visą vaidinimą nepaleidžiami. Visi tik žiūri akis išpūtę, ausis įtempę, atrodo, kad net ir kvėpuoti lievėsi. Nėra kada kritiškai veikalo slinkti sekti, nes negalioja standartinė kritika. Viskas čia daroma kitaip. Aktoriai net ir vaikšto kitaip, ne kaip visi žmonės. Tik mergaičių "miniskirtai" tokie pat, kokius matome ir New Yorko gatvėse. Taip pat ir jų elegantiškas grakštumas, rūpestingai išlyginti judesiai, tik praėjusi vaikiška jaunatvė yra paveldėti dalykai. Visa kita — pastatymo stilius, režisūra, vaizdavimo priemonės, scenos technika, įjungta moderni muzika ir pritaikytos skaidrės scenos gilumos ekranui — yra nauji režisoriaus išradimai. Jie ir sudaro esminį to naujojo teatro elementą, kuris, lyg magnetas, traukia žiūrovų dėmesį.

Žiūrėdami į tą šios dienos modernizmu persunktą veikalo pastatymą, pasigendame tik vieno dalyko — jaunųjų aktorių barzdų. juk šiandien barzdoti ne seniai, o jaunuolių veidai apžėlę. Reikalas greitai paaiškėja: aktoriai dar per jauni didžiuotis barzdomis. Kas žino, gal po metų kitų jie vaidins barzdoti . . .

Anatolijaus Kairio veikalas savo tematika labai paprastas, aiškus. Jis simboliškai vaizduoja pavergtas tautas, kuriom neduodama lygių teisių su kitom tautom. Pavergtom, paniekintom tautom scenoje atstovauja šeima, kurios nenorima įsileisti į viešbutį. Ji priversta ilgam laikui pasilikti viešbučio prieangy, pro kurį į viešbutį įeina Kongo (taip užrašyta didelėmis raidėmis ant vieno lagamino) negrai, gundančiai apsirengusios jaunos gražuolės, laukiniai indėnai, žmogėdrų vaikai, bet jame nėra vietos kultūringiem keleiviam. Kai po ryžtingų pastangų pasiseka patiem nuskriaustiesiem nuplėšti uždangą į kambarį, tuo pačiu momentu įvykus sprogimui, jie pamato ne buvusias paslėptas (atviras) duris, bet likimo sukamą didelį spalvotą skritulį, prie kurio prirakintas ištiestomis rankomis ir išskėstomis kojomis žmogus. Tai atsakymas į jų pastangas. Tuo tarpu scenos kraštuose ant iškeltų ir labai originaliai įruoštų balkonų matomi viešbučio svečiai, kurių vieni girtuokliauja, kiti lošia kortomis.

Vaidina kaip seni scenos vilkai

Šis Curriculum vitae pastatymas dar tuo įdomus, kad jame autorių nustelbia režisorius. Atimk iš jo Dariaus Lapinsko sukirptą ultramodernų fasoną, ir nežinia, kas iš jo beliks. Tai sakydamas, nenoriu nuvertinti autoriaus; Anatolijus Kairys jau tvirtai pas mus įsipilietino kaip gabus ir našus dramaturgas. Tik noriu iškelti ypačiai didelius režisoriaus Lapinsko gabumus. Ligi šiol mes jį žinojome kaip stipraus talento muziką kompozitorių. Nuo dabar žinosime jį esant ir lygiai pajėgų režisorių.

Nors aktoriai ir aktorės yra dar tik gimnazistinio amžiaus jaunuoliai (bent taip jie atrodo), vaidina kaip seni scenos vilkai. Tai irgi daugiausia režisoriaus nuopelnas. Vienas kolega atrodo dar tik vaikų darželio "akademikas", bet ir tas savo vaidmenį atlieka be priekaištų. Vaidintojų ištisas būrys — su statistais visas puskapis. Be to, programoj surašyti ir 25 teatro talkininkai ir aštuoni specialūs bendradarbiai, paruošę kostiumus, skaidres, apšvietimą, plakatus, muzikos techniką ar kitaip prisidėję prie tokio sėkmingo veikalo pastatymo. Aktorių jaunumas, scenos prašmatnybės, vykusiai pritaikyta paties režisoriaus sukurta moderni muzika, drauge su scenos fono ekrane rodomais skaidriniais paveikslais (Hitlerio veidas, Laisvės statulos galva, New Yorko miesto panorama), naujas vaidybos stilius ir kitos vaidybinės bei technikinės priemonės šį veikalo pastatymą daro visai išskirtiną iš visų ligi šiol regėtų mūsų teatro "gabalų". Kiekviena minutė žiūrovui pakiša ką nors nelaukto, nesitikėto ir kartu įspūdingai įdomaus.

Su šiuo veikalu jaunimo teatras turėtų aplankyti ir kitas didesnes mūsų kolonijas. Būtų didelis apsileidimas ir nuostolis jom pačiom, jei didžiosios mūsų kolonijos nepasikviestų šio naujo, pajėgaus teatro su tokiu įdomiu veikalu.

Nors jaunųjų teatras suorganizuotas keliolika metų pavėluotai, betgi reikia sveikinti L B vadovybę už jo įkūrimą ir globą. Kaip būtų gera jo skyrius matyti kiekvienoj didesnėj mūsų kolonijoj!

Pas Chicagos lietuvius

Dvi dienas lankiau lietuviškas įstaigas ir įmones. Daugumą jų liko neaplankyta, nes Chicagos lietuviai gyvena labiau išsisklaidę, nekaip New Yorke.

Savo seno bičiulio Vinco Grėbliūno pirmiausia buvau nuvežtas į Montessori vaikų darželį, veikiantį specialiai šiam tikslui pastatytam name, kurio fundatoriumi yra dr. L. Kriaučeliūnas. Čia tai jau ne darželis, bet tikras daržas: patalpa labai erdvi ir skoningai išpuošta. Viskas pritaikyta mažiesiem jos naudotojam. Radome gražų būrį vaikučių ir jų auklėtojas — vedėją Janiną Juknevičienę ir jos padėjėją Mariją Plačienę. Pamatėme, kaip sumaniai ir rūpestingai tie mažieji auklėtiniai yra ugdomi. Visa kelių valandų programa ligi mažiausių smulkmenų kruopščiai paruošta pagal montessorinės sistemos principus. O tos sistemos pagrindiniai dėsniai yra vaiko asmenybės įvertinimas ir vaiko intelektinei, moralinei ir socialinei plėtrai tinkamos aplinkos sudarymas.

Mūsų laikais atsiranda Montessori sistemos kritikų, kurie skelbia ją esant pasenusią, tačiau kitos geresnės sistemos ligi šiol nesukurta.

Mūsų aplankytame daržely vaikučiai laiką praleidžia žaisdami, tačiau jų žaidimai veikia auklėdami, pratina prie tvarkos, skatina draugiškumą, atsakingumą ir kitas dorybes. Išėjome iš darželio su tikrai maloniais įspūdžiais. O kaip būtų gera, jeigu visi maži lietuviukai turėtų galimybės lankyti tokius darželius!

Nuo Paramos ligi Karvelio

Janušaičio ir Mažeikos sukurta ir išugdyta maisto prekybos bendrovė Parama gerai žinoma visiem lietuviam, net ir ne Chicagoje. Joje pasijunti lyg kauniškėj Paramoj: erdvu, švaru, skoninga, visko pilna, lentynos lūžta nuo vietinių ir užsieninių gėrybių, visi tarnautojai (taip bent man atrodė) lietuviai ir dauguma pirkėjų lietuviai. Jos savininkai yra ne tik gabūs prekybininkai, bet ir geri patriotai, remią aukomis lietuvišką veiklą. Ogi Jurgis Janušaitis, be to, dar yra pagarsėjęs mūsų žurnalistas.

Turėjau progos apsilankyti ir Terroje, kuri buvo įkurta kaip knygų leidykla ir, Vlado Civinsko vadovaujama, išleido per 50 knygų. Vėliau ji virto brangmenų, puošmenų ir visokių dovanų krautuve. Atrodo, kad visos grožybės įvežamos iš užsienių, daugiausia iš Vokietijos.

Kita tokios rūšies krautuvė yra Karvelio Prekybos Namai, kuriem dabar vadovauja to šaunaus prekybininko ir kultūrininko ženstas Saulius Grėbliūnas. Jis ne tik gražiai tvarko prekybinius reikalus, bet yra ir veiklus visuomenininkas, šiuo metu vadovaująs Chicagos akademinio skautų sąjūdžio skyriui.

Prieš išvykdamas, turėjau malonios progos aplankyti prel. Mykolą Krupavičių. Pas jį nuvykome trise: Bernardas Žukauskas, Vincas Grėbliūnas ir aš. Garbingasis mūsų tautos veteranas atrodo puikiai: kupinas energijos, guvus, dvasiškai labai aktyvus (tai matome ir iš jo dažnų pasirodymų spaudoje), tik gerokai slegiamas devintos dešimties metų amžiaus naštos. Iš kai kurių užuominų atrodė, kad jis rašo atsiminimus, kurių seniai visi laukiame.

— **Juozas Bachunas,** PLB pirmininkas, už nuopelnus lietuvių skautijai, penktoje tautinėje stovykloje apdovanotas Padėkos ordinu.

28 vėliavos su juodais kaspinais

Waterburio įvykius peržvelgiant

V. BRAŽĖNAS

Vilius Bražėnas Darbininko redakcijai atsiuntė platų aprašymą, kaip Waterbury, Conn., minėjo birželio įvykius. Tai jau seniai praėję, bet prie jų sustojame ir spausdiname to aprašymo santrauką, nes Waterburio lietuviai visada suranda naujų veiklos būdų, kurie gal paskatins kitus. (Red.)

Vėliavų istorija

Birželio įvykiai Waterbury buvo paminėti įprastiniu būdu: pamaldos, vainikas prie lietuviško kryžiaus. Bet eisenoje prie kryžiaus buvo kažkas neįprasto: tai 28 lietuviškos vėliavos, perrištos juodais kaspinais.

Kodėl 28 vėliavos?

Tai 28 sovietinės okupacijos metai!

Tos vėliavos visiem prasmingai kalbėjo už visas kalbas. Jas įsigijo LB apylinkė, ir jos siejasi su lojalumo paradu Hartforde.

Waterburio lietuviai visada išnaudoja kiekvieną progą, kur gali išeiti į amerikiečių visuomenę. Tokia proga buvo ir Hartforde rengtas lojalumo paradas. Apsispręsta jame dalyvauti ir išryškinti 50 metų sukakties temą. Buvo sumanyta pagaminti 50 lietuviškų vėliavų.

Bet kaip pagaminsi tiek daug vėliavų? Reikėjo ieškoti talkos Waterburio Moterų Klubas sutiko organizuoti vėliavų siuvimą, ramovėnai pažadėjo pasirūpinti kotais, LB apylinkė pažadėjo lėšas.

Tai buvo gražus visų bendradarbiavimas. Pagamino vėliavas, plakatus, kaspinus. Siuvimo talkoje dalyvavo: Danutė Venclauskaitė, Angelė Madeikienė, Albina Šinglienė, Adelė Vaičaitienė, Albina Brazauskienė, Eda Bražėnienė, Juzė Šatkauskienė, Kazimiera Čampienė, Lyvia Garsienė, Ona Tonkūnienė ir dar pora "nežinomų siuvėjų". Kotais rūpinosi Kazys Urbšaitis su Antanu Šatkausku.

Vėliavos parade

Vėliavos buvo išneštos gegužės 5 parade Hartforde. Iš jų 22 plėvesavo laisvai, o 28 buvo perjuostos juodais kaspinais, kad primintų sovietinės okupacijos metus. Pirmosios vėliavos simbolizavo laisvės metus. Parade dalyvavo lietuviai veteranai, ramovėnai, šokių grupė Sūduva, skautai, buvo lietuvių suvažiavę iš Stamfordo, New Haveno, New Britaino, Waterburio.

Įspūdis buvo tikrai nepaprastas. Vėliavų miškas, tautiniai kostiumai, didelės eilės žmonių!

Parade buvo ir linksmas nuotykis. Vienas žiūrovas, stovėjęs šaligatvyje ir gerai neįskaitęs įrašus, sušuko:

— Look, how many Lutheranians are marching

Iš lietuvių padarė — liuteronus.

Žygis į spaudą

Waterburiečiai pasirūpino, kad paradą aprašytų vietinė spauda. Waterbury Republican dar prieš paradą skelbė, kad lietuviai dalyvaus. Po parado prisiminė dalyvavusias organizacijas. Paradą aprašė ir Waterbury American.

Į spaudą buvo perkelti ir birželio įvykiai. Alto rūpesčiu tilpo žinia apie minėjimą. Gi liepos 1 Waterbury Republican atspausdino LB apylinkės pirmininko Juozo Valkausko laišką, kur prisimena persekiojamą Bažnyčią. Panašius laiškus spaudai pasiuntė ir kaiminynės New Britaino, Hartfordo, Stamfordo ir New Haveno LB apylinkės.

Waterburio Moterų Klubas net dešimčiai laikraščių išsiuntė pirmininkės Edos Bražėnienės laišką, kuriame informuoja apie sovietų nusikaltimus Lietuvai. Laišką atspausdino bent 4 laikraščiai: Waterbury Republican, Town Times, Naugatuck Daily News, Connecticut Sunday Herald.

Pavergtų tautų savaitės proga Waterbury Republican įsidėjo vedamąjį. Tas pats laikraštis liepos 24 įsidėjo LB pirmininko J. Valkausko laišką "Story of Captive Nations Called Reminder to Free Man." Kalbėta angliškai ir per Algimanto Dragūnevičiaus vadovaujamą radiją.

Žygis į televiziją

Šalia spaudos lietuviai veržėsi ir į televiziją. Birželio 17 Lietuvos vardas buvo minimas pusvalandžio programoje — Freedom News. Buvo diskusijos tema: koks skirtumas tarp komunizmo ir socializmo. Iš trijų moderatorių du buvo lietuviai: Livija Garsienė ir Vilius Bražėnas. Buvo priminta, kad sovietų okupacija Lietuvoje yra grėsmės pavyzdys Amerikai.

Birželio 24 programoje Open Mike LB apylinkės valdyba išgavo visą pusvalandį. Buvo paminėta Lietuvos 50 metų sukaktis, birželio trėmimai, sukilimas. Programa buvo pavadinta "Free Voice of Enslaved Nation". Moderatoriumi buvo WATR TV stoties pranešėjas John Fullam. Programa buvo surišama ir su opiais JAV klausimais.

Programa visiem padarė gerą įspūdį. Gi lietuviai pasižadėjo ateityje paremti panašias programas.

Žygis į sceną

Pratęsdami lietuvių ekspanciją į amerikiečių visuomenę, turime dar suminėt du kultūrinius žygius. Birželio 24 šv. Juozapo parapijos choras, vadovaujamas kompozitoriaus Aleksandro Aleksio, dalyvavo meno festivalyje ir koncertavo miesto bibliotekos sode. Choras atliko tris dainas ir geriausiai užsirekomendavo.

Birželio 27 Sūduva, vadovaujama Grožvydos Maurutienės, dalyvavo tautinių šokių festivalyje Wilby mokyklos scenoje. Sūduviečiai pašoko 9 šokius. Sudūva buvo pats rimčiausias ir įspdingiausias šokėjų vienetas.

Abu įvykiai buvo plačiai paminėti vietinėje amerikiečių spaudoje.

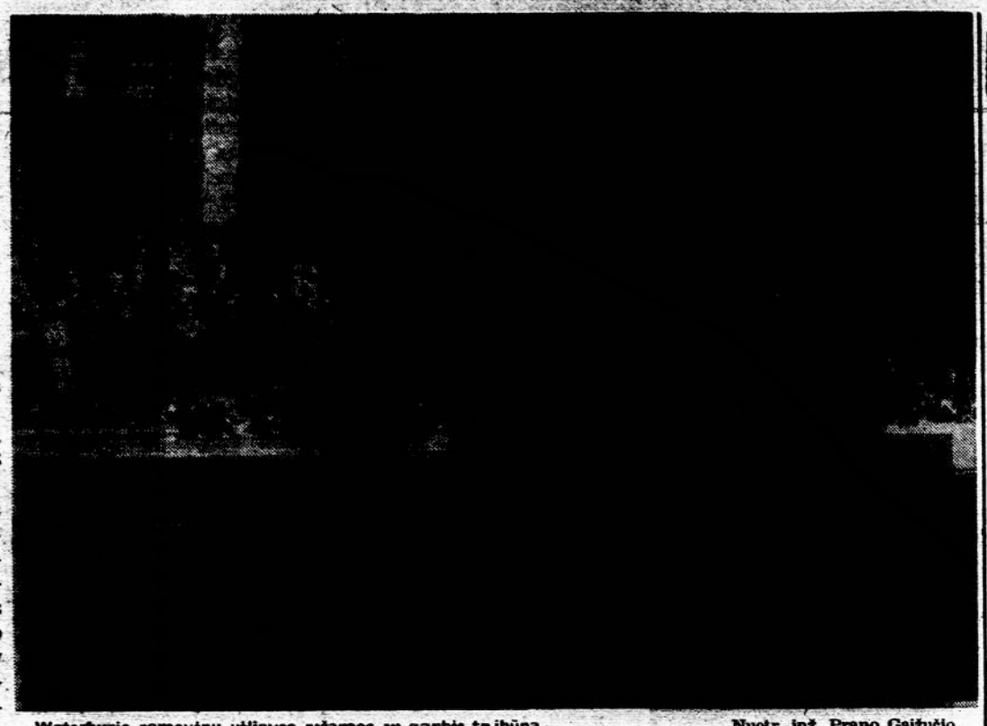

Waterburio ramovėnų vėliavos nešamos pro garbės tribūną. Nuotr. inž. Prano Gaižučio

SHENANDOAH - MAHANOY CITY, PA.

54-toji Lietuvių Diena

Penkiasdešimt ketvirtoji šios apylinkės Lietuvių diena įvyks sekmadienį, rugpiūčio 18, Lakewood parke, tarp Tamaqua ir Mahanoy City, Pa.

Šioji diena sutraukia minias lietuvių ne tik iš šios apylinkės, bet ir iš didmiesčių, kaip Philadelphijos, Pittsburgho, Scrantono, Brooklyno, Wilkes-Barre ir kitų vietovių. Lietuviai šios dienos su pasiilgimu laukia. Čia yra proga susieiti, pasimatyti su seniai matytais draugais, giminėmis ir įsigyti naujų draugų.

Valdyba

Šių metų Lietuvių dienos vbą sudaro: pirmininkas — kun. Stasys Lukšys, Šv. Petro ir Povilo parapijos, Tamaqua, Pa., klebonas; vicepirmininkas — kun. Juozas A. Nevarauskas, New Philadelphia Šv. Jėzaus Širdies lietuvių parapijos klebonas; sekretorius ir iždininkas — kun. Algimantas Bortkevičius, Šv. Juozapo parapijos, Mahanoy City, Pa., kun. Pijaus Česnos pagelbininkas.

Programa

Lietuvių dienos programa įvyks didžiulėje parko svetainėje. Prasidės 3 val. po pietų. Programos vedėju išrinktas advokatas Antanas Urbonas, iš Mahanoy City. Atidarant programą, maldą kalbės kun. Tadas Maciūnas. Iš Mainersville Šv. Pranciškaus parapijos. Angliškai kalbės advokatas Burgess (lietuvis), aukštas valdžios pareigūnas iš Washingtono, D. C. Linksmąją dalį atliks Šv. Mykolo lietuvių parapijos choras, Easton, Pa. Taip pat atvyksta teatro ir televizijos aktorė Rūta Lee — Kilmonytė.

Lietuvių dienos pelnas skiriamas lietuvių įstaigom: Šv. Juozapo senelių prieglaudai, Newtown, Pa., Švč. Marijos senelių prieglaudai, Elmhurst, Pa., ir seselių pranciškiečių vedamai mergaičių gimnazijai, Pittsburgh, Pa.

J.N.

BALTIMORĖS LIETUVIAI LANKYS LIETUVOS ĄŽUOLĄ

Rugpiūčio 25 d. Baltimorės lietuviai lankys Lietuvos ąžuolą, kuris yra pasodintas Marylando sostinėje Annapolyje. Ekskursijai vadovauja Lietuvių Taryba, kuriai pirmininkauja adv. Tomas Grajauskas, sekretoriauja Lucė Laskauskienė, iždininku yra Juozas Bradūnas, nariai — Genė Austrienė ir Vladas Bačanskas.

Gubernatorius Spiro T. Agnew leido pasinaudoti seimo sale valstybės rūmuose. Iškilmės prasidės prie Lietuvos ąžuolo ir baigsis seimo salėje.

Ąžuolas atvežtas iš Lietuvos

Jaunutis ąžuolas iš Lietuvos buvo atgabentas 1936. Atkeliaudamas jis čia sukėlė nemažą sąjūdį.

Kai 1934 metais Marylando gubernatoriumi buvo išrinktas Harry W. Nice, kuris buvo palankus lietuviam, Lietuvių Tarybai pavyko pravesti per senatorių Joseph M. Wyatt (demokratą) rezoliuciją, kad Marylande Lietuvos nepriklausomybės šventė būtų laikoma legaliu šventadieniu. Tą dieną šalia Amerikos ir Marylando vėliavų buvo iškelta ir Lietuvos vėliava. Mokyklose buvo aiškinama, kas toji Lietuva yra. Lietuvių Tarybai tąsyk vadovavo Jurgis Žigas, vicepirm. Kazys Laukaitis, prie rezoliucijos prisidėjo ir adv. Vincas F. Laukaitis. Iki šiol yra skelbiama Lietuvos respublikos diena, išleidžiama proklamacija. Tokią dieną paskelbia ir Baltimorės miestas. Ir kiti miestai gauna gubernatoriaus proklamacijas.

Baltimorės lietuviai, norėdami atsidėkoti Marylando valstybei, prašė Lietuvos atstovą Povilą Žadeikį gauti iš Lietuvos ąžuoliuką. Toks ąžuoliukas ir buvo atsiųstas.

Jis buvo pasodintas 1936 gegužės mėn. Pasodino teisėjas Vincas Laukaitis, Tarybos valdyba. Ąžuolas buvo pasodintas prie Marylando kapitoliaus rūmų.

Ekskursija prie ąžuolo

Šį kartą rugpiūčio 25, sekmadienį, Lietuvių Taryba rengia ekskursiją prie Lietuvos ąžuolo. Prie lietuvių svetainės, 851 Hollins St., visi renkas 10:30 v.r. Autobusas išeina papuoštas Amerikos ir Lietuvos vėliavėlėm. Drauge važiuoja ir visi automobiliai, pasipuošę vėliavėlėmis.

Prie ąžuolo bus speciali programa. Pakviestas Lietuvos atstovas Juozas Kajeckas, buvęs pašto viršininkas Vincas F. Laukaitis, kuris vadovavo ąžuolo sodinimui ir Lietuvių dienos įteisinimui.

Kviečiami ir Washingtono lietuviai. Jie ten turi būti 11:45. Visi susirenka prie valstybės namų šiaurinio šono.

Grįžus į Baltimorę, lietuvių svetainėje bus bendri pietūs.

Julė M. Rastenienė

Atvyksta Australijos lietuviai

Pirmą kartą Australijos lietuviai gausiai dalyvaus PLB Seime.

Vieni dalyvaus PLB III-me Seime kaip rinkti atstovai ir svečiai, o kiti lankys savo gimines JAV ir Kanadoje.

Seime atstovais dalyvaus: S. Narušis, J. Valys, A. Krausas, L. Barkus, L. Garbaliauskas, Pajauta Daukutė-Pullinen ir B. Garnyte — kaip jaunimo atstovė.

Drauge grupėje skris dr. R. Didžiulis, S. Didžiulienė, Pulgis Andriušis, A. Kairienė, J. Dočkus, Petras Bačiulis, Korina Bačiulienė, S. Zienius, A. Gervinas, S. Dauginienė ir Juozas Žukauskas.

Barkai, Garbaliauskai ir Pajauta Daukutė-Pullinen jau yra atvykę Amerikon, nes išskrido anksčiau lankyti savo giminių.

Australijos lietuvių grupė į Los Angeles atskris rugpiūčio 18, rugpiūčio 21 bus Chicagoje, o į New Yorką atvyksta rugpiūčio 25. (Kor.)

Laiškas redakcijai

Liepos 31 d. "Darbininke" buvo p. Denio G. Mažeikos laiškas "Tautinių šokių šventės atgarsiai". Po gražios įžangos, berašydamas apie "nesklandumus", parašė, ko visai nebuvo. Būtent: užsipuola, kad p. Matulaitienė per generalinę repeticiją Vyčių šokėjų grupę iš New Yorko per amfiteatro garsiakalbius viešai papeikė. Aš, kaip buvusi Vyčių tautinių šokių grupės mokytoja ir visą laiką kartu buvusi, turiu pranešti, kad Vyčiai nebuvo už nieką papeikti, tik, kai atsistojo ne į savo kvadratą, buvo paprašyti užleisti vietą tai šokėjų grupei, kuri turėjo šokti "Malūną". Dėl "Malūno" įvyko nesusipratimas grynai dėl mano neišsiaiškinimo. Apie tai kalbėjomės Chicagoje ir New Yorke, ir neatrodo, kad dar reikėjo aiškintis ir per spaudą.

Laiške p. Mažeika nurodo dar visą eilę "nesklandumų", į kuriuos ne mano kompetencija atsakyti. Į tuos "nesklandumus" dalinai atsako ten pat tilpęs p.p. Evelinos ir Broniaus Masiokų laiškas.

Iš p. Mažeikos laiško prašosi išvada, kad jeigu būtų buvę geresni priešpiečiai ir jeigu Vyčiai būtų šokų "Malūną", šventė būtų buvusi gražesnė ir įspūdingesnė. Nemanau.

Birutė Barauskaitė
Woodhaven, N.Y.

Connecticuto lietuviai nešа Waterburio pagamintas lietuviškas vėliavas lojalumo parade Hartforde. Nuotr. inž. Pr. Gaižučio

IŠ VISUR

— **Lietuviai jėzuitai naujose pareigose:** tėv. J. Kubilius — Chicagos lietuvių jėzuitų namų vyresnysis, tėv. J. Vaišnys — pavaduotojas, tėv. J. Borevičius — Jaunimo centro direktorius, tėv. A. Kezys ir tėv. J. Raibužis — vicedirektoriai, tėv. A. Tamošaitis — lietuvių religinės radijo valandos direktorius, tėv. J. Aranauskas, — Chicagos namų reikalų vedėjas, tėv. K. Pečkys — ekonomas. Kanadoje, Montrealyje, tėv. L. Zaremba — namų vyresnysis ir klebonas, tėv. St. Kulbis ir tėv. Raudeliūnas — vikarai. Brazilijoje, Sao Paulo, tėv. J. Bružikas — namų vyresn. ir klebonas, tėv. J. Kidykas ir tėv. P. Daugintis — vikarai. Urugvajuje, Montevideo, tėv. J. Giedrys — namų vyresnysis ir klebonas, tėv. J. Sukackas — vikaras.

— **Jonas Kavaliūnas,** JAV LB švietimo tarybos pirmininkas, nors ir profesoriaudamas Illinois University Urbana, smarkiai dirba ruošdamas mokytojų studijų savaitę. Studijos įvyks 1968 rugpiūčio 18-25 Dainavoje.

— **Lietuvių Žurnalistų Sąjungos skyrius** įsteigtas Vak. Vokietijoje. Valdyba išrinkta korespondenciniu būdu. Rinkimus pravedė skyriaus narys Jonas Čekauskas. Dauguma balsų buvo išrinkti: S. Vykintas — pirm., A. Palavinskas — sekr. ir V. Čekauskienė — ižd.

— **Dail. T. Valius,** baigęs dėstyti Churchill Collegiate Institute, pakviestas mėnesį dėstyti specialiuose kursuose Central Technical School. Vėliau numato vykti keliom savaitėm į Paryžių kūrybiniam darbui. Jo darbų programoje taip pat numatytas iliustravimas naujausio tėv. dr. Leonardo Andriekaus, OFM, poezijos rinkinio "Vytauto godos". Knyga numatoma išleisti dar šiais metais.

— **Albertas Mindaugas Drukteinis** rugpiūčio 17 susituoks su Jūrate Angele Garsyte šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje Worcesteryje. Jaunasis yra dr. Edmundo ir Aldonos Drukteinių, gyv. Dayton, Ohio, sūnus, studijuojas mediciną, jaunoji yra Vlado ir Angelės Garsių dukra iš Worcesterio, Mass.

LAKEWOOD, PA.

Lietuvių diena įvyks rugpiūčio 18. Veiks Darbininko spaudos kioskas. Bus galima užsisakyti bei atnaujinti prenumeratą, įsigyti lietuviškų knygų bei papigintomis kainomis gauti lietuviškos muzikos plokštelių. Rengėjai kviečia visus lietuvius ne tik iš artimų, bet ir iš tolimesnių vietovių dalyvauti didingoje Pennsylvanijos Lietuvių dienoje.

Baltimorės žinios

Lietuvių posto 154 nariai rugpiūčio 11 surengė gegužinę p. Bucnienės vasarvietėje prie Chesapeake Bay vandenų. Buvo pasikalbėta apie naujos valdybos įvesdinimą į pareigas. Toks įvesdinimas numatomas rugsėjo 29. Gegužinėje dalyvavo visi žymiausi posto veikėjai.

Suaugusių klubas rugpiūčio 17 rengia ekskursiją į Ocean City. Kviečiami nariai ir jų šeimos.

Lietuvių Taryba kviečia visus rugpiūčio 25 vykti į Marylando sostinę Annapolį, kur bus iškilmės prie Lietuvos ąžuolo.

Šv. Kazimiero seserys, kurios taip nuoširdžiai dirba parapinėje mokykloje, jau rengiasi naujiem mokslo metam. Kelios mokytojos seselės yra iškeltos į kitus miestus mokyti vaikų, į jų vietą atkeltos naujos.

Jonas Obelinis

— **Baden-Badene,** Vokietijoje, birželio 15 įvyko Europos Lietuvių Krikščionių Demokratų Tarybos (ELKDT) steigiamasis suvažiavimas.

Europos Lietuvių Krikščionių Demokratų Taryboje yra: E. Turauskienė, B. Venskuvienė, prof. J. Eretas, dr. P. Karvelis, prel. V. Mincevičius ir V. Venckus. Tarybos pirmininku išrinktas inž. A. Venckus.

(Elta)

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

250 dol. Anicetas Gragaliūnas, Davenport, Iowa, įamžina savo tėvus Rapolą ir Magdaleną. Jo auka jau pasiekė 500 dol.
200 dol. Barbora Sabeckienė, Linden, N. J., įamžina Longiną Šaltį ir Joną Sabeckį.
Po 100 dol. Albertas ir Stefa Wick, Pittsburgh, Pa.,
Ona ir A.A. Petras Bagočiunas, Maspeth, Mass.,
Ona ir A.A. Jonas Grigas, Lowell, Mass.,
Stasė ir A.A. Stasys Paplauski, Bradford, Mass.,
J. Jasukaitis, Newark, N.J. įamžina Jasukaičių, Kidikų ir Zeblecku šeimas.
60 dol. Ona Saukaitis, Bristol, Conn.
20 dol. Zenonas Prusas, Chillicothe, Ohio.
15 dol. A. Matulionis, Maspeth, N.Y.
10 dol. P. Turulis, Hollis, N.Y.
5 dol. E. Unger, Cleveland, Ohio, V. Sabaliauskas, Colonia, N. J.
M. Arlauskienė, Scranton, Pa.
3 dol. P. Zabrauskienė, Scranton, Pa.

Visiem aukojusiem teatlygina Visagalis!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistūmėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Aukas siųsti: Building Fund, Franciscan Monastery, 680 Bushwich Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

Blue Water Manor prie Lake George vasaroja iš k. D. Milerytė, L. Gudelienė, Nijolė ir Jurgis Valaičiai, Slyvynai, Elena Šukienė, V. M. Mileriai, Žarskuvienė, Burneikai, Karbočiai ir du jaunieji Valaičiai. Informacijos reikalais kreiptis: Blue Water Manor, Diamond Point, N.Y., (518) NH 4-5071.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Paulius Tautvaišas, mūsų šachmatų meistras iš Chicagos, išvyko į JAV atviras pirmenybes, Colorado kalnuose. Jos prasidėjo rugpiūčio 11 d. ir truks iki 23 d. Nemažą sensaciją sukelia Danijos didmeistrio B. Larseno dalyvavimas šiose pirmenybėse, kuris per 1967/68 m. laimėjo stambius tarptautinius turnyrus, pralenkdamas Sovietų didmeistrius: Havanoje, Kanadoje, Tunise, Palma de Mallorca ir Monte Carlo.

Vilniaus komanda įveikė Erfurtą (R. Vok.) tarpmiestinėse rungtynėse susirašinėjimo keliu, santykiu 11½-8½. J. Krimeris pirmoj lentoj laimėjo abi partijas prieš Erfurto Arnoldą. Rungtynės buvo pradėtos 1965 m.

Vilniuj, rugsėjo mėn. didmeistriai Spaskis su Korčnojum loš pasaulio pretendentų baigminį mačą. Laimėtojas kitais metais susitiks su Petrosjanu dėl pasaulio karūnos. Taigi, svariausios šių metų rungtynės vyks Lietuvos padangėje.

— **New Yorko miesto gyventojų** 47.1 procentai paskutinių penkių metų laikotarpy pakeitė savo gyvenamą vietą bent vieną kartą. Daugiausia gyventojų keitė neturtingos ir daugiavaikės šeimos. Statistikos duomenis surinko ir paskelbė New Yorko universitetas.

Amsterdamo tarptautinį turnyrą laimėjo Čekoslovakijos didmeistris L. Kovalek, surinkęs 10½-4½ tš. ir pustaškiu pralenkęs Sovietų didmeistrį Bronšteiną. Jugoslavijos turnyre po 15 ratų pirmavo Vengrijos didmeistris Portiš su 11½ tš., Sovietų — Polugajevskis 11, Čekoslovakijos — Hort 10½, Sovietų — Geelris 10 tš.

JAV jaunių pirmenybėse tarp 8 atrinktųjų laimėjo DeFotis iš Chicagos ir New Yorko meistras Weinstein, abu surinkę po 5-2 tš. Spencer, N.Y. ir Tarjan, Calif. po 3½ tš., pasidalijo trečią vietą.

DISPLAY

BERNARD PHOTOGRAPHERS — Weddings, Babies, Portraits, Legal. Natural color or black & white; passport & license photo while you wait. No deposit required. Good photography at reasonbale prices! — 9 Railroad Ave. Babylon, L.I. (516) MO 9-7109.

JACKSON STEAK HOUSE
FOR THE FINEST OF FOOD
for Parties, Showers, Communions, and Confirmations. 202 West Fordham Road, Bronx, New York. Call CY 8-0055 for Reservations

SHANNON FLORISTS
Perotta Bros. Props. Florist, Nursery — Retail - Wholesale specializing in all Floral Designs, Weddings, Communion, Confirmation and Funerals. Opp. Green Wood Cemetery, 3380 Fort Hamilton Parkway. Call for free delivery.

FAITH
Universal šermenineje laidotuvės yra tikėjimo paliudijimas.

"Praying Hands" by Albrecht Dürer

universal
FUNERAL CHAPEL, INC.
52nd Street at Lexington Avenue
Ray Kerbelis, Dir.
PL 3-5300

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda NEW YORKE
šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 Kil. 97.9 Mg. Fm. Direktorius Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

Laisvės žiburys — NEW YORK — Lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105,9 FM banga. Vedėjai: Antanas Mažeika VI 5-6332 ir Romas Kezys TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

JEI JŪS NORITE SIŲSTI
SIUNTINĮ-DOVANAS į LIETUVĄ ar USSR
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(Licensed by Vnešposyltorg)
VYRIAUSIA ĮSTAIGA
Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.
Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.
Firma—skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

- ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street — HE 5-1654
- BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street — DI 2-4240
- BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue — IN 7-6465
- BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue — TX 5-0700
- CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue — HU 6-2818
- CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue — PR 1-0696
- DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue — 365-6780
- FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres — 363-0494
- HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue — 365-6740
- HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave. — 249-6216
- JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street — HE 5-6363
- LOS ANGELES, CAL. — 107 So. Vermont Avenue — DU 5-6550
- NEWARK, N.J. — 250 Market Street — MI 2-3662
- NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue — OR 4-1540
- PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue — PO 9-4507
- RAHWAY, N.J. — 717 W. Grand Avenue — 381-8997
- ROCHESTER, N.Y. — 556 Hudson Avenue — 232-2942
- SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway — AN 8-1120
- SOUTH RIVER, N.J. — 46 Whitehead Avenue — CL 7-6320
- SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street — 475-9746
- TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue — EX 2-0306
- UTICA, N.Y. — 963 Bleecker Street — RE 2-7476

H. W. FEMALE

EXPERIENCED OPERATORS ON DRESSES
Section work Steady all year round Work near home CARLAND MFG CORP. 8 North Main Street Monroe, N.Y. 914-783-2511

TEACHERS
Experienced or Beginners
Pre-School thru University
Good outstanding opportunities in preferred locations.
Write now for application or call 212-546-2228
Weekdays and Sundays
A.A.A. TEACHERS AGENCY
507 5th Avenue, N. Y. C.

GENERAL FACTORY HELP (20) Work near home — Good starting salary. Some experience preferred. Braun Crystal Manufacturing Co. 64-20 Admiral Ave. Middle Village, Queens. Apply in person ask for Mr. Bobi Solot.

H. W. MALE

TEACHERS
Experienced or Beginners.
Pre-School thru University
Good outstanding opportunities in preferred locations.
Write now for application or call 212-546-2228
Weekdays and Sundays
A.A.A. TEACHERS AGENCY
507 5th Avenue, N. Y. C.

GRINDERS
we will TRAIN YOU
Well established Alloy Casting producer requires:
IMMEDIATE HELP IN THEIR CLEANING ROOM
$2.42 to $2.62 per hour
Liberal Fringe Benefits, Over-Time
Apply to Fred Brunie
GENERAL ALLOYS CO.
480 East 11st Street
South Boston, Maass.

Marine Engineers
U. S. COAST GUARD LIC.
3rd Asst. Engineer
PERMANENT POSITION
STEAM RESEARCH VESSEL
TEL (COLLECT) PORT CAPTAIN
(617) 548-1400

SERVICE

INTERNATIONAL EUCHARIST CONGRESS
Bogota, Colombia. Tours sponsored by Nueva York Hispano Aug. 15-28: $250 r.t. & room; 17-26: $250 r.t. & room; $375 everything included — RESERVATIONS: 666-2790 anytime

THE FLYING FISH Seafood Restaurant open 7 days a week Lunch 12-3 Dinner 5-10 Sundays 12-10 — East Lake Drive Mimi-Piano Baa Nightly across from Airport Montauk — your hosts Terry and Joe McCully call 516-668-2920

ANTHONY'S HAIR STYLIST Professional work at reasonable costs. Shampoo and Set $2.75, Regularly $15, Permanent wave only $8.50 — 655 Amsterdam Ave. (bet. 91 & 92 Sts.) New York City. For appointment tel. SC 4-5348

HUNTING LANE
REST HOME
EAST HAMPTON
Convalescents, and Elderly Guests Residential area, ½ block to Main Street and Village. Private and Semi-Private rooms with bath — 24 hour supervision. Owned and operated by Mary Immaculate R.N.
(516) 324-4250

VINNY & GENE
GASKET SERVICE
Refrigerator Doors Our Specialty
Call 259-9593

RESTAURANT

A restaurant of Continental atmosphere, cocktail lounge, Viennese music, air conditioned VIENNESE COACH Route 25, Jericho Turnpike Syosset, N.Y. WAlnut 1-2380, 9873. Your Hosts, Thure Johansson, Russ Lundstrum

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE

COMPLETE HOME IMPROVEMENTS
10x16 Finished Basements for only $599 — Free estimates given — all work guaranteed. Call 212-654-1945 ask for Mr. Tony Ruggiero

MR. ANDY'S Home Dog Training will train your dog in your own home basic, advanced obedience. Self-protection dogs for homes. Attack dogs for businesses. Trained & untrained dogs for sale 9309 Foster Ave. Brooklyn. 649-3970; CL 1-8367

CAR SIMONIZING
$9.95
WHILE YOU WAIT
Expert workers
By appointment — Call 493-9171
We will donate $1.00 to any Catholic Charity with this Ad.

MAIDSTONE MARINA, 3 MI HARBOR
E. Hampton. (516) EA 4-1650
Silver Sea Horse Restaurant, pool, mail port, Hertz cars, showers, launderette, gift shop, supplies. Places of worship within the area. Reservations — 516 324-2650.

M. & P. Painting & Contracting Co. Inside & outside, wood paneling, celotex & sheet rock ceilings, written guar, fully insured. Call 8-11 A.M. or after 6 PM. 645-3252.

DOMESTIC APPLIANCES
We repair Electrical Appliances
All Work Guaranteed
No Job too Big or too Small
Call 899-9395

CREDIT ASSISTANT
Minimum two to three years wholesale experience. BROOKLYN LOCATION. Good salary plus benefits. Hours can be arranged. Working conditions are good. This is your opportunity to work close to home.
Call Personnel Department
782-5552

CYPRESS OUTDOOR SWIMMING POOL
Open to the public Daily, 10 a.m. to 7 p.m.
852 JAMAICA AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
AP 7-0788

Cosmetic Salesmen Wanted
Soul Sister and Soul Brothers Creation
SINGLETON COSMETICS
Call after 3 PM
926-0908

PARK CREST CATERERS
1710 University Avenue
Bronx, New York 10453
From a festival to a wedding. For available dates and further information call CY 9-5900.
Mr. & Mrs. Morris & Miss Robinson at your service

CURNYNS Rainbow Room open 7 days a week convenient to all transportation. Plan your wedding dinner reception or similar function here up to 125 people. 238 St. at White Plains Road Call FA 4-9876

Westhampton Nursing Home a new concept in nursing home care, home like decor, around the clock reg. nursing care, physical & occupational therapy facilities, excellent meals special diets. Westhampton Beach 7 Seafield Lane (516) 288-1122 Catholic church and priests in area.

CEILING EXPERT
Commercial and Residential
Carpentry - Finished Basements
Baths Kitchens Reasonable
LEONARDI CONTRACTORS
8787 25th Avenue Brooklyn
Call 449-2863 - 336-4912

NELPA CONSTRUCTION COMPANY
We do everything in the construction field all work done at reasonable rates — All work guaranteed
1394 Fulton Street, Brooklyn, N.Y.
Call 857-4300

Tel. (212) 441-8110 / 898-7743
RESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiame pasaulyje
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Tel. (212) 497-8865
Alfa Jeweler
A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Auksas, platinos šiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.
Charm Beauty Shoppe
REGINA ŪSELIENĖ — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas
267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

VASAROTOJŲ DĖMESIUI!
Geriausiai pailsėsit per atostogas garsiame CAPE COD kurorte — gražioje lietuviškoje Jansonų vasarvietės viloje
AUDRONĖ
87 EAST BAY RD. OSTERVILLE CAPE COD MASS. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425
Atidaryta vasarojimui nuo birželio 22 d. Kreiptis: Vila AUDRONĖ, Mrs. Marija Jansonas, 87 East Bay Rd. Osterville Cape Cod, Mass. 02655; telef. 428-8425.
Visi mielai kviečiami atvykti!

MEISTERIŠKA IR KULTŪRINGA NAMŲ APYVOKA

Pilnas namų apstatymas arba pavienis pasirinkimas papuošimui bet kuris baldas. — Šie ir daug kitų iš Vokietijos importuotų baldų miegamųjų apstatymui.
Vokiški importuoti baldai išimtinai gaunami
ADOLF SCHRAGER'S FURNITURE
336 East 86th Street — Tel. TR 9-0400
(Tarpe 1-mos ir 2-ros gatvių)
Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

Visit Beautiful GRAYMOOR
and enjoy a day of Christian encounter with the Friars
Every Sunday — July through October
Folk Masses: 10:45, 11:45 and 12:45; Novena to St. Anthony 2 PM; Ecumenical Service and Bible reading with song 3 PM.
Picnic Grounds - Snack Bar - Ample Parking - Gift Shop
WEEKDAY MASS — 11 A.M.
Special arrangements for organizations and groups. For further information write: Fr. Jeremiah Kelliher Graymoor Friars, Garrison, N.Y. 10524; Telephone: GArrison 4-3671 (Code #914). Write for FREE Visitors' Directory.

ATOSTOGOS PRANCIŠKONŲ SODYBOJE
Kennebunkport, Maine
Pigios kainos, geras maistas, lietuviška aplinkuma, vėsus klimatas su Atlanto ir maudymosi baseinu sudaro labai palankias vasarojimui sąlygas. Vasarvietės reikalais rašyti:
FRANCISCAN MONASTERY
KENNEBUNKPORT, MAINE 04046
Telefonai: Vienuolyno (207) 967-2011; Vasarvietės (207) 967-2771

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS
SCHALLER & WEBER
AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai.
Užeikite — įsitikinsite!
9 DIDŽIULES KRAUTUVĖS 9
New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewoode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 250-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushinge: 41-06 Main Street — HI 5-2553
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923

NEW YORKO NAUJIENOS

Apreiškimo parapijos piknikas bus rugsėjo 1 Platdeutsche Restaurant parke, Franklin Square, L.I. Autobusas išeina 1 val. nuo Apreiškimo parapijos ir 1:30 v. nuo Šalinskienės įstaigos. Šokiams gros Joe Thomas orkestras nuo 4 v. popiet.

Uršulė Stumbrienė iš Woodside-Queens, 70 metų amžiaus, ilgą laiką pasirgusi, mirė rugpiūčio 6. Palaidota iš Apreiškimo bažnyčios Kalvarijos kapinėse rugpiūčio 10. Šermenimis rūpinosi S. Aromiskio šermeninė. Velionė buvo uoli parapietė, priklausė daugeliui organizacijų ir draugijų, rėmė lietuviškas vienuolijas. Neturėdami savo šeimos, išaugino net kelius augintinius, ypač globojo ir padėjo naujiesiem ateiviam.

Majoras Antanas M. Vaitekūnas, Elenos Vaitekūnienės iš Brooklyn, N.Y., sūnus, neseniai pakeltas į pulkininko-leitenanto laipsnį, šiuo metu tarnauja aviacijoje, Washington, D.C.

Rūtos ansamblio metinė iškyla buvo liepos 21. Ansamblis buvo sustojęs estų "Baltic Hotel" patalpose, Lakewood, N.J., ir nuotaikingai praleido dieną. Ansamblio dirigentu yra Algirdas Kačanauskas.

Rimos ir Juozo Bružų siuntinių įstaiga, 370 Union Ave., Brooklyn, vasaros atostogų metu nuo rugpiūčio 19 iki rugsėjo 3 uždaroma. Esant skubiam reikalui, galima skambinti telef. 763-8022.

DISKUSIJOS PRIEŠ SEIMĄ

Ryšium su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimu, kuris bus Darbo dienos savaitgalį N. Y., rugpiūčio 18 d. 6 v.v. rengiamos diskusijos Maspetho lietuvių parapijos salėje. Diskusijose dalyvauja apylinkės seimo atstovai LB Tarybos nariai: dr. Algirdas Budreckis, ekon. Romas Kezys, inž. Kęstutis Miklas, dr. Bronius Nemickas, dr. Bronius Radzivanas. Moderatoriumi bus Aleksandras Vakselis, New Yorko LB apygardos pirmininkas, seimui rengti vykdomasis vicepirmininkas.

Į diskusijas kviečiami visi. Tai bus puiki proga su seimo atstovais pasidalinti mintimis visais opiais Bendruomenės reikalais. Bus proga pasakyti savo pageidavimus dėl ateities veiklos.

Organizuojama ekskursija autobusu į Montrealį rugpiūčio 30 — rugsėjo 2. Darbininko organizuojama ekskursija aplankys pasaulinę parodą ir apylinkės šventoves. Kelionė, nakvynės ir patarnavimas autobusu vietoje vienam asmeniui kainuoja 52 dol. Norį turėti privatų kambarį vienam asmeniui, moka 60 dol. Tos pačios kainos vykstantiem iš Elizabetho, Newark ir kitų New Jersey vietų. Išvykstama nuo pranciškonų vienuolyno Brooklyne rugpiūčio 30, penktadienį, 5 val. popiet. Grįžtama rugsėjo 2 d. vakarą. Vietas rezervuoti iš anksto. Kreiptis į Darbininko administraciją: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221. Telef. GL 2-2923, vakarais GL 5-7068.

Pastaba. Autobuse dar yra vietų. Jei kas norėtų prisijungti prie šios ekskursijos, prašom registruotis iki rugpiūčio 25. Nesusidarius reikiamam skaičiui, ekskursija neivyks. Suinteresuoti prašom skubiai registruotis.

Seimui rengti komitetas posėdžiavo rugpiūčio 8 ir aptarė skubius reikalus. Rugpiūčio 12 posėdis įvyko Statler-Hilton viešbutyje, kur vyks seimas. Ten susipažino su patalpomis, svarstė kitus svarbius reikalus. Visų komisijų parengiamieji darbai jau baigiami.

PLB seimo reikalais per Lietuvos Atsiminimų radijo programą rugpiūčio 17 kalbės prel. J. Balkūnas, seimo komiteto garbės pirmininkas, o rugpiūčio 18 per Laisvės Žiburio radiją kalbės V. Jonuškaitė-Leskaitienė, muzikos sekcijos pirmininkė.

PLB seimo kviesiys platinamas prie visų lietuviškų parapijų. Pasiimkite visi po egzempliorių, nes ten yra visos informacijos apie PLB III seimo parengimus. Kur kvieslių nesimato, kreipkitės adresu: A. Reventas, 87-66 95th St., Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. (212) 441-9725.

Janė Gerdvilienė, šeštadieninės mokyklos mokytoja, važiuoja į mokytojų suvažiavimą, kuris bus Dainavos stovykloje nuo rugpiūčio 18 iki 25, ir ten skaitys paskaitą apie gramatikos mokymą ketvirtame skyriuje, taip pat praves pavyzdinę pamoką. Ji yra pakviesta dalyvauti ir stovyklaujančių rengiamo laužo literatūrinėje programoje.

Williamsburg sekcijoje iš nuomojamas 3-čiame aukšte butas iš 4 kambarių su modernia virtuve ir apšildymu. Pageidaujama lietuviška šeima, nes visas namas apgyventas lietuvių. Kreiptis tel. SP 6-3843.

Nauji tautiniai drabužiai, meniškai išdirbti, parduodami už prieinamą kainą. Dydis 12-14 ir 16. Informacijai telef. 849-1409.

Wanted: Couple or a woman to live with me. Rent free. Write to Josie Chizauskas, 14541 S. W. 291st St., Leisure City, Florida 33030.

SUKURIA LIETUVIŠKAS ŠEIMAS

Ramūnas Girnius iš Bostono susituokia su Mirga Pakalniškyte iš Chicagos. Sutuoktuvės įvyks rugpiūčio 17 Švč. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioj, vaišės — Jaunimo centre, Chicagoje, Ill.

Petras Vainius iš Woodhaveno susituokia su Loreta Vindašiūte iš Kenoshos. Sutuoktuvės rugpiūčio 31 Šv. Kazimiero bažnyčioj, vaišės — Šv. Petro salėj, Kenosha, Wisc.

Visiem jaunavedžiam, prisiuntusiem adresą, Darbininkas siunčiamas vienerius metus dovanai. Ta pačia proga Darbininko administracija jaunavedžiam linki daug laimės bei sėkmės vedybiniame gyvenime.

Parduodamas gražus 6 kambarių namas. Naujas gazo apšildymas, kilimai, daug patobulinimų, arti gero susisiekimo ir krautuvių. 21,990 dol. Telef. VI 9-7851.

Našlė, turinti erdvias patalpas, galėtų priimti gyventi pagyvenusį vyrą, turintį savo pragyvenimo šaltinį. Suinteresuoti asmenys prašomi rašyti: Mrs. Mary Tomel, Post Office Road, Enfield, Conn. :6030. Telef.: (203) 745-2044.

Ieškomas butas 3 suaugusiem dviejų šeimų namo antrame aukšte, Middle Village, Woodhaven ar Richmond Hill rajonuose. Pageidaujama, kad savininkai būtų lietuviai ir kad būtų galimybė naudotis garažu ar privačiu privažiavimu. Butas reikalingas rugsėjo 1 dienai. Skambinti telef. 497-5459 tarp 6 ir 10 val. ryto ir tarp 1 ir 7 val. popiet.

Maisto krautuvei Brooklyne reikalingas mėsininkas, mokąs taip pat daryti lietuviškas dešras. Darbas nuolatinis arba dalinis. Darbo valandomis skambinti MI 7-9160, vakarais po 8 val. — MI 7-9352.

BOSTONO ŽINIOS

Parapiečių susirinkimą rugpiūčio 6 sušaukė kleb. kun. A. Baltrušūnas. Tarėsi apie naujos bažnyčios statymą kur nors patogesnėje vietoje. Dabartinių metu bažnyčia yra apstatyta miesto namais, pasidarė sunkiai prieinama, o vakare net pavojinga. Susirinkime dalyvavo 60 asmenų.

Prel. Kazimieras Razminas, kuris šiuo laiku gyvena Romoje ir dirba prie lietuvių programos per Vatikano radiją, rugpiūčio 9 d. lankėsi šv. Petro klebonijoje. Svečią su Bostonu ir jo žymesnėm vietom supažindino kun. A. Kontautas, keliatą kartų lankydamasis Romoje, buvo apsistojęs lietuvių kolegijoje.

Iš Bostono organizuojamas autobusas į PLB seimą. Jis išvyks rugpiūčio 31, šeštadienį, ir grįš pirmadienio vakarą. Autobusu važiuoti yra tuo patogu, kad jis nuveš į vietą ir vėl paims iš ten be jokių rūpesčių. Bilietai gaunami pas Oną Ivaškienę ir Baltic Real Estate įstaigoje.

PLB seimo reikalais Bostone lankėsi rengimo komiteto jaunimo sekcijos atstovas Algirdas Sperauskas ir informacijos sekcijos atstovas Jonas Rutenis. Bostone jie turėjo platesnį pasitarimą ir prašė Bostono ir apylinkių lietuvių dalyvauti seimo parengimuose ir paremti pinigais, o ypatingai atsilankyti į koncertą Lincoln centre, kad salė nebūtų apytuštė.

Kun. Juozas Svirskas rugpiūčio 4 d. išvyko vasaros atostogų.

Muziko Juliaus Gaidelio kantata "Kovotojai" (žodžiai St. Santvaro), kuri buvo specialai parašyta Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50-čiui paminėti ir atlikta Chicagoje, bus pastatyta Bostone, Jordan Hall, lapkričio 2. Kantatą atliks amerikiečių "Promuzika" choras su profesiniu orkestru ir solistais. Šiuo pastatymu rūpinasi Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50-čio paminėjimo komitetas. Tą vakarą visi Bostono ir apylinkių lietuviai turėtų skirti šiam koncertui. Ta proga bus išleista programos knygelė su kantatos rėmėjų skelbimais ir sąrašu.

Lilija Marija Šilimaitė liepos 13 ištekėjo už Armando Veneziano.

VISI VISI Į VYČIŲ SEIMĄ!

1968 rugpiūčio 22-23-24-25

Šv. Kazimiero parapijos salėje ir Bellevue Stratford Hotel, Philadelphia, Pa.

Ketvirtadienį, rugpiūčio 22 — Pradžia: Šv. Mišios 8 val. vakare Šv. Kazimiero bažnyčioje ir po to susipažinimo vakaras.

Penktadienį, rugpiūčio 23 — Posėdžiai ir vakaro išplauka.

Šeštadienį, rugpiūčio 24 — Posėdžiai ir seimo balius.

Sekmadienį, rugpiūčio 25 — Iškilmingos pamaldos, kurias aukoja vysk. G. McDevitt, 10:30 val. Šv. Kazimiero bažnyčioje.
Lietuvos Nepriklausomybės 50 metų minėjimas 1:30 val. popiet prie Independence Hall.
Seimo užbaiga ir pokylis.

LV Seimo Rengėjai

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD
President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shallna ir adv. Jonas J. Grigalus. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš $132,000,000

Current dividend 5% on all accounts.

Dabar moka **5%** už visų rūšių taupomus pinigus.

VASAROS PABAIGAI VISI Į NEW YORKĄ

1968 m. rugpiūčio mėn. 30, 31 dienomis ir rugsėjo mėn. 1 ir 2 dienomis

STATLER - HILTON

32 & 33 St., New Yorke

šaukiamas

P.L.B. III SEIMAS

Programoje:

SEIMO POSEDŽIAI

Pirmasis seimo atidaromasias posėdis, rugpiūčio 30, 9 val. ryto — Schuyler room.

Iškilmingas seimo posėdis, rugsėjo 1, 3 val. popiet—Schuyler room.

SEIMO BANKETAS

Rugpiūčio 31, 8 val. vakaro STATLER-HILTON, Terrace Ballroom. Baliaus puota. Žymūs svečiai amerikiečiai, Miss Lithuania finalisčių pristatymas, vainikavimas ir dovanų įteikimas, ŠOKIAI. Groja Joe Thomas orkestras. BILIETAI: $12.50; jaunimui — studentams tik į banketo šokius 10 val. vakaro $3.00. Užsakymai į banketą priimami iki rugpiūčio 26 d.

IŠKILMINGOS SEIMO PAMALDOS

ŠV. PATRIKO katedroje, rugsėjo mėn. 1 dieną, 10 val. ryto, Fifth Avenue, New Yorke. Šv. Mišias aukoja vysk. Vincentas Brizgys; pamokslą sako Tėvas Gediminas Kijauskas, S.J.

JAUNIMO MOTORKADA

Antikomunistinė demonstracija. Šūkis LAISVĖS LIETUVAI! Motorkados sutikimas: Flushing Meadows Park, N.Y. STATE PAVILION, Queens — rugpiūčio 31, 3 val. popiet. Visi dalyvaukime drauge su jaunimu — nepalikime jo vieno, mes gi tariame: jis mūsų ateitis!

FUTBOLO RUNGTYNĖS

Rugpiūčio 31, tuoj po jaunimo motorkados sutikimo, KISSENA PARK aikštėje. Rungtynės tarp svečių iš Chicagos LFK Lithuanica ir LAK (Lietuvių Atletų klubas) komandų — vyrų ir jaunių. Kviečiame valandėlei staptelti grynam ore ir pasekti rungtynes. Paremkime sportuojantį jaunimą!

MENO KŪRINIŲ (skaidrėse) PARODA

Rugsėjo mėn. 1 d., nuo 4:30 iki 6:30 val. popiet, PENNTOP SOUTH ROOM, Statler-Hilton, New York.

LITERATŪROS IR KAMERINĖS MUZIKOS VAKARAS

Dalyvauja lietuvių rašytojai ir kamerinės muzikos ansamblis iš Bostono, vadovas Iz. Vasyliūnas. Programoje: poezija, proza ir lietuvių kompozitorių kūriniai. Vakaro pradžia: 7:30, rugpiūčio 30 d. STATLER-HILTON, Schuyler room. Po programos šokiai, Miss Lithuania rinkimai. Groja Joe Thomas orkestras. Bilieto kaina $3.

DIDYSIS SEIMO KONCERTAS

LINCOLN CENTER — Philharmonic Hall, New York, rugsėjo 1, 8 val. vakaro. SIMFONINĖ MUZIKA: Banaičio, Gaidelio, Kačinsko ir Jakubėno kūriniai. Pirmą kartą išpildomi. Solistai: Stankaitytė, Baras ir Vaznelis. Simfoniniam orkestrui diriguoja prof. Vyt. Marijošius. ČIURLIONIO ANSAMBLIS iš Clevelando — vadovas muz. Alf. Mikulskis, kanklių orkestro vadovė Irena Mikulskienė, solistai: Roma Mastienė, Irena Grigaliūnaitė, Algimantas Grigas. Ansamblis pilname sąstate — chorai, kanklės, liaud. instrumentai. Specialiai III Seimui paruošta programa. Bilietai: 4, 5, 6, 8, 10 ir 12 dol.

Ekskursija laivu apie New Yorką

Laivas išplaukia rugsėjo 2 d. iš Batery Park 10 val. ryto; grįžta 5 val. vakaro. Ekskursijos laivas priplauks prie Laisvės statulos. Bus padėtas vainikas — speciali programa ir ceremonijos. Laive šokiai, alus ir užkandžiai. Bilieto kaina už viską: $5.00.

•

NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAME VISUS VISUR DALYVAUTI. PADEMONSTRUOKIME LIETUVIŠKĄJĮ RYŽTĄ IR SUTARIMĄ!

Bilietai gaunami:

Į VISUS PARENGIMUS:

Ant. Reventas — 87-66 95th Street, Woodhaven, N.Y. 11421 tel. (212) 441-9725

•

TIK Į BANKETĄ:

M. Kregždienė — 104-28 89th Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418, (212) 847-6475
L. Sperauskienė — 307 W 30th Street, New York, N.Y. 10001, (2112) CH 4-2642

•

Bilietai į parengimus dar gaunami:

WOODHAVEN:

Juozas Andriušis / Insurance - Real Estate — 87-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, tel. (212) VI 7-4477

Vitas Gerulaitis / Insurance - Real Estate - Travel — 94-10 Jamaica Avenue Woodhaven, N.Y. 11421, tel. (212) 847-5522

Gediminas Ridikas — 87-40 127th Street Richmond Hill, N.Y. Tel. 849-1379

Vytautas Gintautas — 88-02 129th Street Richmond Hill, N.Y. Tel. 441-8897

Vincas Padvarietis — 87-40 127th Street Richmond Hill, N.Y. Tel. 847-5619

GREAT NECK:

Henrikas Miklas — 10 Church Street Great Neck, N.Y. 11023. Tel. HU 2-0196

MANHATTAN:

Vyt. Banelis — 80-18 Park Lane South, Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 847-6865

QUEENS:

A. Oblapas — 39-99 48th Street Long Island City, N.Y. 11104. Tel. NE 9-4879

BROOKLYN:

BALFas — 105 Grand Street Brooklyn, N.Y. 11211. Tel. EV 7-1422

Darbininkas — 910 Willoughby Ave. Brooklyn, N.Y. 11221. Tel. GL 2-2923

JAV Lietuvių Bendruomenės apylinkėse pas platintojus: Bostone, Worcesteryje, Hartforde, Waterburyje, Elizabethe, Washingtone, Philadelphijoje ir Baltimorėje.

Į didįjį koncertą prie kasos — Lincoln Center, Philharmonic Hall nuo rugp. 5.